

श्रोत: अञ्जपूर्ण पोष्ट, २०७५/०३/०२

तीन विद्युत् आयोजना अन्तिम चरणमा

भीमकुमार बाँस्कोटा

पाँचथरको विभिन्न खोलामा निर्माणाधीन तीनवटा जलविद्युत् आयोजनाको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । काबेली बी वान, इवाखोला र तल्लो हेवाखोला जलविद्युत् आयोजनाको काम तीन महिनाभित्रमा पूरा हुने भएको हो । ती जलविद्युत् आयोजनाको काम पूरा भएपछि ५७.१ मेगावाट बिजुली उत्पादन हुनेछ ।

पाँचथर र ताप्लेजुङको सिमानामा बग्ने काबेली नदीमा निर्माणाधीन काबेली बी वान (२५ मेगावाट) जलविद्युत् आयोजनाको काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । ९८ प्रतिशत काम पूरा भएको आयोजनाका सिभिल हाइड्रोपावर इन्जिनियर माधव भुर्तेलले जानकारी दिए । ‘अधिकांश काम सकिएको छ’, भुर्तेलले भने, ‘असार अन्तिमसम्म ड्राइ टेस्ट गर्ने तयारीमा छौं ।’ १५ दिनसम्म ड्राइ टेस्ट गरिने बताइएको छ । चार अर्बको लगानीमा यो आयोजना निर्माण गरिएको हो । ७० प्रतिशत लगानी बैंकरूले गरेका छन् भने ३० प्रतिशत लगानी विभिन्न व्यक्तिको छ । फिदिमको हेवा खोलामा निर्माणाधीन तल्लो हेवाखोला (२२.२ मेगावाट) जलविद्युत् आयोजनाको काम पनि अन्तिम चरणमा पुगेको हो । अबको तीन महिनाभित्र सबै काम सम्पन्न हुने आयोजनाका प्रोजेक्ट म्यानेजर गणेश सुब्बाले जानकारी दिए । माउन्टेन हाइड्रो प्रालिले निर्माण गरेको यो आयोजनाको ९७ प्रतिशत काम पूरा भएको हो । ‘दसैं अगावै आयोजनाबाट बिजुली उत्पादन हुन्छ’, सुब्बाले भने, ‘आयोजनाको सबै काम सकिन लागेको हो ।’ तीन अर्ब ६६ करोडको लागतमा यो आयोजना निर्माण गरिएको हो । आयोजना निर्माणका लागि ७० प्रतिशत लगानी प्राइम बैंक काठमाडौंको र ३० प्रतिशत लगानी विभिन्न व्यक्तिको छ ।

पाँचथर र ताप्लेजुङको सीमाक्षेत्रमा बग्ने इवाखोला (९.९ मेगावाट) जलविद्युत् आयोजनाको काम पनि अन्तिम चरणमा पुगेको हो । रैराड हाइड्रोपावर लिमिटेडले निर्माण गरेको यो आयोजनाको काम असार महिनाभित्र सम्पन्न हुने भएको छ । साउन महिनाको पहिलो हप्ता आयोजनाले परीक्षण उत्पादन गर्ने रैराड हाइड्रोपावर लिमिटेडका सञ्चालक कुवेरमणि नेपालले जानकारी दिए । ‘९८ प्रतिशत काम सकिएको छ’, नेपालले भने, ‘पावरहाउसमा मेसिन जडानको काम मात्र बाँकी हो । आयोजना निर्माणका अन्य कामहरू सकिएको छ ।’ एक अर्ब ६० करोडको लगानीबाट आयोजना निर्माण गरिएको हो ।

तीन महिनाभित्रमा तीन आयोजनाबाट करिब ६० मेगावाट बिजुली उत्पादन हुने भए पनि व्यावसायिक उत्पादन भने तत्काल नगर्ने भएका छन् । उत्पादन गरेको बिजुली मुलुकको विद्युत् प्रणालीमा जोड्न नसकिने भएपछि व्यावसायिक उत्पादनका लागि केही समय कुनुपर्ने भएको हो । काबेली करिडोरअन्तर्गतको १३२ केभीए विद्युत् प्रसारण लाइन निर्माणको काम समयमा नसकिएकाले विद्युत् आयोजनाले व्यावसायिक रूपमा बिजुली उत्पादन गर्न केही समय कुनुपर्ने भएको हो ।

श्रोत: काव्तिपुर, २०७५/०३/०४

झापुटारमा सबस्टेसन तयार

तनहुँ जलविद्युत् आयोजनाको निर्माण अवधिभर आवश्यक पर्ने विद्युत् आपूर्तिका लागि ऋषिङ गाउँपालिका १ को झापुटारमा विद्युत् सबस्टेसन निर्माण गरिएको छ । १० करोड रुपैयाँको लागतमा उक्त सब-स्टेसन निर्माण भएको साइट इन्चार्ज विदुर अधिकारीले बताए । 'हाइड्रोपावरको टनेल, पावर हाउस खन्न, डयाम बनाउन, कंक्रीट उत्पादन गर्न बिजुली आवश्यक हुन्छ,' उनले भने, 'त्यसैले आयोजनाले छुट्टै सबस्टेसन निर्माण गरेको हो ।' उक्त सबस्टेसनमार्फत आयोजनाका कर्मचारी र मजदुर आवासगृहमा पनि विद्युत् आपूर्ति हुने उनले बताए । विद्युत् प्राधिकरणको दमौली सबस्टेसनबाट झापुटार चार किमिको दूरीमा पर्छ । झापुटार सबस्टेसनबाट तनहुँ जलविद्युत् आयोजनाको पहुँच मार्ग क्षेत्रका पोलमा पनि बती जडान गरिएको छ । चापाघाटदेखि सेती नदीको पुलसम्म ५० वटा र झापुटार क्षेत्रमा ६१ वटा सडक बती जडान गरिएको आयोजनाले जनाएको छ । १४० मेगावाट क्षमताको हुने तनहुँ जलविद्युत् आयोजनाको मालिङमा विद्युत्गृह र दुलेपहरोमा बाँध निर्माण गरिने डिजाइनमा छ ।

दुलेपहराको बाँधदेखि १ हजार २ सय मिटरको सुरुङमार्फत दुइवटा टर्बाइन रहने विद्युत् गृहमा पानी खसालिनेछ । दुलेपहरोमा १ सय ४० मिटर आग्लो र २ सय १५ मिटर क्रेस्ट लम्बाइको बाँध बन्ने नक्सांकन तयार छ ।

व्यास नगरपालिकाको बेनीपाटन दुलेपहरामा बाँध निर्माण गरिनेछ । बाँधस्थलदेखि ऋषिङ र म्याग्दे गाउँपालिका हुँदै भिमाद नगरपालिकासम्मका क्षेत्रहरू आयोजनाको जलाशयबाट डुबान प्रभावित हुनेछन् । बाँधस्थलबाट भिमादसम्म १८ किमि लामो जलाशय निर्माण हुने प्राविधिकले जनाएका छन् ।

जाइकाको १८ अर्ब, एडीबीको १५ अर्ब, युरोपियन इन्भेस्टमेन्ट बैंकको साढे ८ अर्ब र बाँकी नेपाल सरकारको गरी आयोजनाको लागत ५० अर्ब रहने अनुमान छ । ठेक्का सम्झौता भएको पाँच वर्षमा निर्माण पूरा गर्ने आयोजनाको लक्ष्य छ ।

श्रोत: कारोबार, २०७५/०३/०४

क्षमता ३३ हजार मेगावाट, उत्पादन ३८.५ मेगावाट

प्रदेश नम्बर ७ का अर्थमन्त्री झपट बोहोराले प्रदेशसभामा पेश गरेको बजेट तथा कार्यक्रममा यस प्रदेशको जलविद्युत् उत्पादन क्षमता ३३ हजार मेगावाट रहेको उल्लेख छ । तर, नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको तथ्यांकअनुसार हालसम्म उत्पादन भने ३८.५ मेगावाटमात्र छ । सम्भाव्यताको तुलनामा हालको उत्पादन ०.११ प्रतिशत अर्थात् अत्यन्त न्यून हो । प्रदेश नम्बर ७ का अर्थमन्त्री झपट बोहोराले प्रदेशसभामा पेश गरेको बजेट तथा कार्यक्रममा यस प्रदेशको जलविद्युत् उत्पादन क्षमता ३३ हजार मेगावाट रहेको उल्लेख छ । तर, नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको तथ्यांकअनुसार हालसम्म उत्पादन भने ३८.५ मेगावाटमात्र छ । सम्भाव्यताको तुलनामा हालको उत्पादन ०.११ प्रतिशत अर्थात् अत्यन्त न्यून हो ।

अर्थमन्त्री बोहोराले सार्वजनिक गरेको बजेटमा जलविद्युत्को विकास र विस्तारबाट प्रदेशलाई आर्थिक समृद्धितर्फ अघि बढाउन सकिने सम्भावना रहेकोले यसका लागि जलविद्युत् विकास कम्पनी स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने उल्लेख छ । जलविद्युत् उत्पादनका लागि कम्पनी वा कोष स्थापना गर्न विज्ञ सम्मिलित समिति गठन गरी सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यदिशा तय गरिने उल्लेख गरिएको बजेट तथा कार्यक्रममा लगानी प्रवर्द्धनका लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । आफ्नो प्रदेशअन्तर्गतका नदीनालाहरूबाट विद्युत् उत्पादनका लागि इजाजतपत्र लिएर तोकिएको समयभित्र कार्य सम्पन्न नगरेमा इजाजत पत्रहरू रद्द गरी नयाँ कम्पनीलाई इजाजत प्रदान गर्न संघीय सरकारसँग समन्वय गरिने उल्लेख छ । तर, संघीय कानून बनिनसकेको र नेपालको संविधान २०७२ मा भएको व्यवस्थाअनुसार प्रदेश सरकार कुनै जलविद्युत् आयोजनाको इजाजतपत्र रद्द गर्ने र नयाँ दिन भने पाउँदैन ।

मन्त्री बोहोराले प्रदेश-७ को उत्पादन क्षमता ३३ हजार उल्लेख गरे पनि हालसम्म भएको अध्ययनबाट करिब २० हजार मेगावाटमात्र क्षमता देखिएको छ । जल तथा ऊर्जा आयोगले नदी वेसिनको आधारमा गरेको अध्ययनको प्रारम्भिक प्रतिवेदनले ९ हजार ६ सय ८५ मेगावाट उत्पादन उल्लेख गरेपछि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालयअन्तर्गतको विद्युत् विकास विभागले दिएको अनुमतिपत्र तथा १९ हजार ९ सय ५६ मेगावाटको जलाशययुक्त आयोजनासहित करिब २० हजार मेगावाट विद्युत् उत्पादन क्षमता देखिएको हो । ८.५ मेगावाटको नौगाढ खोला २०७२ भदौदेखि अपी पावर कम्पनीद्वारा पहिलो आयोजनाको रूपमा निर्माण सम्पन्न भएको छ भने गत माघदेखि नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले निर्माण गरेको ३० मेगावाटको चमेलिया उत्पादन सुरु गरेको नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले जनाएको छ । यस प्रदेशमा ७ सय ५० मेगावाटको पश्चिमसेती जलविद्युत् आयोजनाको विस्तृत अध्ययन भइसके पनि हाल चिनियाँ कम्पनीलाई दिइएको आयोजना निर्माणबारे अन्योल छ । हाल विद्युत् विकास विभागमा १ सय ८० मेगावाट बराबरका चार आयोजना अध्ययनको क्रममा रहेका छन् भने प्रदेश-६ र ७ का साझा आयोजनाको रूपमा १० हजार ८ सय मेगावाटको कर्णाली चिसापानीका साथै नेपाल र भारतले अघि

बढाउन लागेका ६ हजार ४ सय ८० मेगावाटको पञ्चेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजना छ । पञ्चेश्वर निर्माण भएमा नेपालतर्फ ३ हजार २ सय ४० मेगावाट अर्थात आधा नेपालको हुनेछ । २०५२ सालमा दुई देशबीच भएको महकाली सन्धिअनुसार अघि बढ्नुपर्ने आयोजनाको हालसम्म विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन (डीपीआर) ले अन्तिम रूप पाएको छैन भने ५० बर्ष अघिदेखि चर्चामा रहेको कर्णाली चिसापानी आयोजनाको बल्ल सार्क इनर्जी सेन्टरले सम्भाव्यता अध्ययन अघि बढाएको छ । विद्युत् विकास विभागका अनुसार, ४ सय १२ मेगावाटको आयोजनाले मात्र सर्भे अनुमतिपत्र पाएको यस प्रदेशमा प्रदेश ६ र ७ का करिब १ हजार ५ सय ८८ मेगावाट बराबरका आयोजनाले सर्भे अनुमतिपत्र पाएका छन् । उत्पादन अनुमतिपत्र ८८ हजार मात्र रहेको प्रदेश-७ मा सर्भे लाइसेन्सका लागि १ सय ४२ मेगावाटले मात्र आवेदन दिएका छन् भने र दुवै प्रदेशमा साझा रूपमा १ हजार ९ सय २ मेगावाटको मात्र आवेदन दिएका छन् भने ९१ मेगावाटको उत्पादन लाइसेन्सका लागि आवेदन परेको छ । उत्पादन क्षमता धेरै भएपनि उत्पादनमा भने धेरै कमजोर देखिएको छ ।

हालै सार्वजनिक गरेको नीति तथा कार्यक्रममा प्रदेश-७ को जलविद्युत्लाई खासै प्राथमिकता नदिएपनि बजेटमा भने केही महत्व दिइएको छ । प्रदेश-७ का मुख्य मन्त्री त्रिलोचन भट्ट संघीय सरकारसँग छलफल गरी जलविद्युत् आयोजना निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिने बताउँछन् । “जलविद्युत् उत्पादनको क्षमता प्रशस्त भएरपनि उत्पादनको अवस्था एकदम कमजोर छ,” उनले भने, “प्रदेश सरकारले लगानीकर्तालाई आकर्षण गरी जलविद्युत् उत्पादनलाई विशेष महत्व दिन्छ ।”

जलविद्युत्मा प्रदेश-७ (मेगावाटमा)

हालसम्मको उत्पादन	३८.५
सर्भे लाइसेन्स	४१२
आवेदन सर्भे लाइसेन्स	७९२
उत्पादन लाइसेन्स	८८
आवेदन उत्पादन लाइसेन्स	९१
बास्केट लाइसेन्स	५
अध्ययन भएको लाइसेन्स	५
अध्ययरत लाइसेन्स	११२७
साँझा आयोजना	८७४५

स्रोत: विद्युत् विकास विभाग

श्रोत: कारोबार, २०७५/०३/०४

रघुगंगा हाइड्रोमा ठेकेदार परिचालन

म्याग्दीको बहुप्रतीक्षित जलविद्युत् आयोजना रघुगंगा हाइड्रोपावरको सिभिल ठेकेदार कार्यक्षेत्रमा परिचालन भएको छ ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको सत प्रतिशत लगानी रहेको रघुगंगा हाइड्रोपावर लिमिटेडले बनाउन लागेको ४० मेगावाट क्षमता आयोजना निर्माणको ठेक्का सम्झौता भएको छ महिनापछि ठेकेदारले काम सुरु गरेको हो । ६ अर्ब रुपैयाँमा ठेक्का सम्झौता गरेको भारतीय कम्पनी जेपी एसोसियेट्सले कार्यक्षेत्रमा प्रारम्भिक चरणको नक्सांकनको काम सुरु गरेको कम्पनीका प्रबन्ध सञ्चालक श्रीराम पाण्डेले बताए । “ऋण लगानीकर्ता भारतीय एक्जिम बैंकले ठेक्का सम्झौताको स्वीकृति दिएको जेठ १० गतेको भोलिपल्ट नै हामीले ठेकेदारलाई नोटीस टु प्रोग्रेस लेटर दिएका थियौं,” पाण्डेले भने, “ठेकेदार कम्पनीले डिजाइन र व्यवस्थापनको काम सुरु गरेको छ ।” सिभिल ठेकेदारले बाँध, सुरुङ र विद्युत्गृहको काम एकैसाथ अघि बढाउने कार्ययोजना बनाउने जनाएको छ । कम्पनीका अनुसार दोस्रो चरणमा इलेक्ट्रिकमैकानिक ठेक्काको प्रक्रियासमेत अघि बढेको छ । आगामी ३९ महिनामा आयोजना सञ्चालन गर्ने सम्झौतामा उल्लेख छ ।

२०७४ मंसिर ५ गते भएको ठेक्का सम्झौताको स्वीकृतिका लागि एक्जिम बैंकले छ महिना लगाउँदा ढिलाइ भएको हो । बैंकको ४४ मिलियन डलर सहूलियत ब्याजदरको ऋण लगानी रहेको आयोजना कम्पनीको अवधारणाअनुसार निर्माण हुन लागेको प्रबन्ध सञ्चालक पाण्डेले बताए । आयोजना निर्माणको चरणमा प्रवेश गरेपछि सर्वसाधारण र स्थानीय बासिन्दाले लगानीको अवसर पाउनेछन् । इन्जिनियरिङ प्रक्युमेन्ट एन्ड कन्ट्र्याक्ट (ईपीसी) प्रारूपमा निर्माण आयोजना निर्माण हुन लागेको हो ।

यसअघि ३२ मेगावाटमा डिजाइन गरिएकोमा पछि ८ मेगावाट बढाएर ४० मेगावाट पुऱ्याइएको छ । यसअघि छनोट भएको भारतको आईभीआरसीएल प्रोजेक्ट्स लिमिटेडले काम गर्न नसकेपछि ठेक्का तोडेर नयाँ प्रक्रियाबाट आयोजना बनाउन लागिएको हो । आरभीआरसीएलसँग सम्झौता भएको आयोजना ७ वर्षपछि पुनः ठेक्का लगाई निर्माण सुरु हुन लागेको हो ।

कार्य तालिका र सम्झौताअनुसार आयोजना सन् २०७० सालमा सकिनुपर्ने थियो । यो आयोजना नदीको बहाबमा आधारित छ । यसको सम्भाव्यता अध्ययन सन् १९९८ मा भई सन् २००८ मा अद्याविधक गरेको थियो ।

आयोजनाका लागि आवश्यक २८२ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरिसकेको छ ।

आयोजना म्याग्दीको रघुगंगा गाउँपालिकाको पिप्ले, झी र दग्नाममा पर्छ । झिँ र दग्नामको सीमामा बाँध रहेको आयोजनाको विद्युत्गृह पिप्लेको तिल्केनीचौरमा रहने जनाइएको छ । आईभीआरसीएलले प्रारम्भिक चरणको कामसमेत अघि बढाउन नसकेर अलपत्र पारेको थियो । राहुघाट कालिगण्डकीको सहायक नदी हो ।

सन्तोष गौतम

श्रोत: उर्जा खबर, २०१५/०३/०४

चीनमा एक महिनामै विद्युत खपत ५ खर्ब ५३ अर्ब युनिट

उत्पादनसँगै चीनमा विद्युत खपतको दर तीव्र गतिमा बढिरहेको तथ्यांकले देखाएको छ । हरेक वर्ष ११.४ प्रतिशतले बढेर गत मे महिनामा ५ खर्ब ५३ अर्ब किलोवाट घन्टा पुगेको छ । राष्ट्रिय विकास तथा सुधार आयोग (एनडिआरसी) का अनुसार पछिल्लो वृद्धिदर गत वर्ष यही समयको तुलनामा ६.४ प्रतिशत बढी हो । किनकि चालू वर्षको मे महिना गत वर्षभन्दा बढी गर्मी थियो । पहिलो ५ महिनामा विद्युत खपत ९.८ प्रतिशतले बढेर २७ खर्ब किलोवाट घन्टा पुगेको छ । पछिल्लो ५ महिनामा सेवा क्षेत्रमा १५.१ प्रतिशत, आवासीय क्षेत्रमा १३.९ प्रतिशत, कृषि क्षेत्रमा १०.६ र औद्योगिक क्षेत्रमा ७.७ प्रतिशतले विद्युत उपभोग बढेको छ । चीनमा जनवरीदेखि मेसम्म विद्युत उत्पादन ८.५ प्रतिशतले बढेको छ । पछिल्लो ४ महिनामा उत्पादन वृद्धि ७.७ प्रतिशत हाराहारीमा थियो । मे महिनामा मात्र विद्युत उत्पादन ५ खर्ब ४४ अर्ब ३३ करोड किलोवाट घन्टा पुगेको थियो । यो वार्षिक वृद्धिदरका हिसाबले ९.८ प्रतिशत थियो । मे महिनामा औद्योगिक क्षेत्रको वृद्धिदर स्थिर रह्यो । जुन हरेक वर्ष ६.८ प्रतिशतले वृद्धि हुँदै आएको थियो । यद्यपि, मार्ज महिनामा यो वृद्धि करिब ६ प्रतिशत थियो । सिन्हाकाे सहयाेगमा अनुवाद

श्रोत: उर्जा खबर, २०७५/०३/०५

बुटवल पावर कम्पनीले १४ सय मेगावाटका आयोजना अघि बढाउँदै

निजी क्षेत्रले नेतृत्व गरेको बुटवल पावर कम्पनी (बिपिसी) ले करिब १४ सय मेगावाटका जलविद्युत आयोजनाको निर्माण प्रक्रिया अघि बढाएको छ । निजी क्षेत्रको स्वामित्वमा यति धेरै क्षमताका आयोजना अघि बढाएको यो सम्भवतः पहिलो कम्पनी हो । बिपिसीले ५ आयोजना चिनियाँ कम्पनीसँगको सहकार्य र २ आफ्नै स्वामित्वमा अघि बढाइरहेको छ । ५ वर्षमा १ हजार मेगावाट विद्युत राष्ट्रिय प्रणालीमा जोड्ने लक्ष्यसहित कम्पनी आयोजना निर्माणमा केन्द्रित छ । ७ आयोजनाको क्षमता १३ सय ८६ मेगावाट छ । बिपिसीले अघि बढाएका दुई आयोजना (३७.६ मेगावाटको काबेली-ए र ३० मेगावाटको न्यादी) अहिले निर्माणाधीन छन् । बाँकी ५ आयोजना चिनियाँ कम्पनीसँगको साझेदारीमा अध्ययन प्रक्रिया अघि बढाइएको छ । चीनका ३ कम्पनीसँग लगानी साझेदारीमा ६ सय मेगावाटको माथिल्लो मर्स्याङ्दी-२, २ सय ८२ मेगावाटको मनाङ मर्स्याङ्दी, १ सय ३८ मेगावाटको माथिल्लो मर्स्याङ्दी-१ आयोजनाको अध्ययन थालिएको छ । यस्तै, १ सय ४० मेगावाटको तल्लो मनाङ मर्स्याङ्दी र १ सय ५९ मेगावाटको मुगु कर्णाली पनि अध्ययनको क्रममा छन् । मुगु कर्णाली बाहेक मर्स्याङ्दी कोरिडोरमा मात्र ११ सय ६० मेगावाटका आयोजना निर्माण हुनेछन् । यी सबै आयोजना अहिले अध्ययनको विभिन्न चरणमा रहेको कम्पनीले जनाएको छ । ६ सय मेगावाटको माथिल्लो मर्स्याङ्दी-२ केही समयअघि बिपिसीले भारतीय कम्पनी जिएमआरसँग किनेको हो । ५ वटै आयोजनामा चीनका ३ ठूला कम्पनीको लगानी रहनेछ । बिपिसी र चीनको सिचुवान प्रोभिन्सियल इन्भेष्टमेन्ट ग्रुप, चेङ्गदु सिचेन इन्भेष्टमेन्ट ग्रुप र छिमयुआन इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङबीच आयोजनामा लगानी गर्ने समझदारी भइसकेको छ । आयोजना विकास गर्न बिपिसी र ३ चिनियाँ कम्पनीको स्वामित्व रहने गरी 'एससिआइजी इन्टरनेशनल नेपाल हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी' स्थापना गरिएको छ । नेपालमा दर्ता भएको यो कम्पनीमा बिपिसीको २० प्रतिशत र ३ चिनियाँ कम्पनीको ८० प्रतिशत स्वामित्व रहनेछ । चिनियाँ कम्पनीमार्फत आगामी ५ वर्षभित्र जलविद्युत विकासमा ३ अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको लगानी भित्र्याउने लक्ष्य छ । कम्पनीले यसअघि १२ मेगावाटको झिमरुक, ४ मेगावाटको खुदी र ९.४ मेगावाटको आँधीखोला निर्माण गरिसकेको छ ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०७५/०३/०५

८ खर्बको 'प्रसारण प्रणाली विकास योजना' तयार

सरकारले विद्युत उत्पादन, प्रसारण तथा वितरणको महत्वाकांक्षी लक्ष्यलाई आधार मान्दै करिब ७ खर्ब ८२ अर्ब रुपैयाँको 'प्रसारण प्रणाली विकास योजना' तयार गरेको छ । झन्डै २२ वर्षलाई लक्षित गरी योजना बनाइएको हो । राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनीले तयार गरेको योजना सोमबार ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयमा पेस गरिएको छ । योजना पेस भएलगत्तै ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री वर्षमान पुनले स्वीकृत गरेका छन् । उक्त योजना कार्यान्वयन गर्दै प्रसारण लाइन तथा सबस्टेसन निर्माण गर्न क्रमशः ४ अर्ब ९० करोड २७ लाख ७० हजार अमेरिकी डलर (करिब ५ खर्ब ३४ अर्ब ७९ करोड) र २ अर्ब २६ करोड ९७ लाख ६० हजार डलर (करिब २ खर्ब ४७ अर्ब ५८ करोड) खर्च हुने अनुमान छ । सरकारले १० वर्षमा १५ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादनको लक्ष्य राखेको छ । यसमध्ये १० हजार मेगावाट स्वदेशमै खपत गर्ने योजना छ । खपत बढाउन व्यापकरूपमा प्रसारण तथा वितरण लाइन निर्माण अपरिहार्य छ । यसैलाई मध्यनजर गर्दै योजना तयार गरिएको मन्त्री पुनले बताए । सन् २०४० सम्मको विद्युत विकासलाई आधार मानेर प्रसारण सञ्जाल विस्तारको योजना बनाइएको छ । २०७९ कात्तिक ४ गते नेपाल-भारतबीच विद्युत व्यापार सम्झौता (पिटिए) भएपछि दुई विद्युत आदानप्रदानबारे छलफल सुरु भएको थियो । पिटिएकै आधारमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण र भारतको पावर ग्रिडको पहलमा सन् २०३५ सम्मलाई लक्षित गरी प्रसारण लाइन गुरुयोजना तयार गरिएको छ । यसमा देशभित्रको प्रसारण सञ्जाल जोड्दै उत्पादित विद्युत भारत निर्यात गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । नेपाल तथा भारतको संयुक्त पहलमा तयार गरिएको 'नेपाल-भारत अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन गुरुयोजना' मा आन्तरिक खपतसँगै सन् २०३५ सम्म ४४ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन हुने र २३ हजार मेगावाट भारत निर्यात गर्ने उल्लेख छ । तर, प्रसारण कम्पनीले तयार गरेको योजनाले आन्तरिक खपतमा बढी जोड दिएको छ । देशका ५ ठाउँमा कोरिडोर जोन, ८ हजार किलोमिटर प्रसारण लाइन निर्माण हुने अघिल्लो गुरुयोजनाले पूर्व-पश्चिम तथा सीमा नाकाका ६ बिन्दुमा ४ सय केभी क्षमताका अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्नुपर्ने निष्कर्ष निकालेको छ । अहिले दर्जनौं नदी बेसिनमा सयौं आयोजना निर्माण भइरहेको र विद्युत खपतमा समस्या उत्पन्न हुँदै गएकाले आन्तरिक खपतलाई जोड दिएको उल्लेख छ । सरकारले आगामी दशकमा दुई अंकको आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य राखेको छ । अघिल्लो गुरुयोजनाले सरकारले राखेको आर्थिक विकासको दृष्टिकोणलाई सहयोग पुर्याउने हुँदा यसको आधारमै नयाँ योजना तयार गरिएको मन्त्रालयले जानकारी दिएको छ । योजना अनुसार सन् २०४० सम्म देशमा विद्युतको माग करिब १८ हजार मेगावाट पुग्ने अनुमान छ । यसर्थ, योजनाले पूर्वमा उत्पादन भएको विद्युत पश्चिम र पश्चिममा उत्पादन भएको पूर्व प्रसारण गर्न मिल्ने आधार तयार गरेको छ । तराईबाट पूर्व-पश्चिम राजमार्ग तथा मध्यपहाडी राजमार्गको समानान्तर हुँदै ४ सय केभी प्रसारण लाइन निर्माणको योजना तयार गरेको छ । यस्तै, उत्तर-दक्षिण नदी कोरिडोरमा ४ सय केभी लाइन निर्माणको प्रस्ताव गरिएको छ । नयाँ योजनामा सन् २०४० सम्म उत्पादित विद्युत प्रसारण, वितरण तथा खपतको योजनालाई अझ भरपर्दो बनाइएको दाबी छ । अघिल्लो गुरुयोजनाले भारतीय सीमामा विद्युत आयात-निर्यात गर्न पहिचान गरेका ६ बिन्दु यथावत कायम राख्दै चीनतर्फ २ अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माणको प्रस्ताव पनि गरेको छ । हाल देशमा २२० केभी र १३२ केभी प्रसारण लाइनमात्र सञ्चालनमा छन् । यिनै लाइनका आधारमा माग र आपूर्तिको प्रक्षेपण गर्ने गरिएको छ । अब विस्तारै यसमा सुधार गर्दै उच्च क्षमताका प्रसारण लाइन निर्माणमा जोड दिने सरकारको अटोट छ । सन् २०४० सम्म ३८ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन भई १८ हजार देशमै खपत

हुने प्रक्षेपण छ । यस्तै, १६ हजार मेगावाट भारत तथा चीन निर्यात गर्न सकिने उल्लेख छ । करिब ३ हजार मेगावाट जगेडा राख्नुपर्ने आकलन छ । ५ प्रसारण लाइन जोन देशभित्रै विद्युत प्रसारण तथा आवद्ध गर्न पूर्वदेखि पश्चिमसम्म ५ प्रसारण सञ्जाल क्षेत्र (जोन) बनाउनुपर्ने प्रस्ताव गरिएको छ । महाकाली नदी, पश्चिम सेती र कर्णाली कोरिडोर जोन-१, भेरी नदी कोरिडोर जोन-२, कालीगण्डकी र मस्याङ्दी कोरिडोर जोन-३, त्रिशूली-चिलिमे, खिम्ती, तामाकोसी कोरिडोर जोन-४ र कोसी, अरुण र काबेली कोरिडोर जोन-५ को रूपमा विकास गर्नुपर्ने योजनामा उल्लेख छ । ८ हजार किलोमिटर विस्तार सन् २०४० सम्म ७ हजार ९ सय किलोमिटर प्रसारण लाइन विस्तारको लक्ष्य राखिएको छ । २२० केभी क्षमताका २ हजार १ सय किलोमिटर र ५ हजार ८ सय किलोमिटर ४ सय केभी लाइन विस्तार गर्ने योजनामा उल्लेख छ । यसैगरी, सन् २०४० सम्म ४२ वटा ४ सय केभी र ३८ वटा २२० केभी प्रसारण लाइन जोड्ने ठाउँ (बस) विकास गर्ने लक्ष्य छ । लक्षित काम हुँदा उत्पादित विद्युत देशभित्रै सजिलै खपत हुने र बढी हुँदा निर्यात गर्ने वातावरण बन्ने अनुमान गरिएको छ ।

श्रोत: नागरीक, २०७५/०३/०५

बन्ला त तमोर जलाशययुक्त आयोजना

गिरिराज बाँस्कोटा

तमोर जलाशययुक्त आयोजना निर्माण हुने चर्चा पाँचथर, तेह्रथुम र ताप्लेजुङमा चलेको एक दशक हुन लाग्यो। नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले विस्तृत अध्ययनका लागि परामर्शदाता छान्ने तयारी गरिरहेका बेला प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको चीन भ्रमणमा यो आयोजनाले प्राथमिकता पाउने चर्चासँगै निर्माण क्षेत्र आसपास महत्त्वका साथ लिन थालिएको छ।

चीन सरकारसँग आयोजना निर्माणको सम्झौता हुन सक्ने अनुमान गरिरहेका बेला यहाँका स्थानीयमा चासो बढेको हो। सात सय ६२ मेगावाट क्षमताको आयोजना निर्माण गर्न भौगोलिक, प्राविधिक तथा आर्थिक रूपमा बढी आकर्षक देखिएकाले यसलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखेर काम अघि बढाउन पूर्वी पहाडी क्षेत्रका बासिन्दाले माग गर्दै आएका छन्। यसको निर्माणको जिम्मा चीनलाई दिने भन्ने चर्चा चलन थालेको पाइन्छ।

चीन भ्रमणमा के हुन्छ भन्ने कुरा भ्रमणपछि मात्र थाहा हुने प्रतिनिधिसभामा यहाँबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सांसद वसन्तकुमार नेम्वाङले बताए। सरकार आफैँले पनि यो आयोजना बनाउन सक्ने नेम्वाङ बताउँछन्। 'सरकारको नीति कार्यक्रममा यो आयोजना प्राथमिकतामा परेको छ। भौगोलिक अवस्था, लगानी लगायत हिसाबले आर्कषक योजना छ,' नेम्वाङले भने, 'नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले अध्ययनको लागि परामर्शदाता छान्ने प्रयास गरिरहेको छ।'

प्रदेश-१ को महत्वपूर्ण आयोजनाको रूपमा समेत यसलाई लिइएको छ। तर स्थानीय स्तरमा आयोजना बन्ने हो कि नबन्ने हो भन्ने अन्योल भने कायमै छ। पाँचथरको कुम्मायक गाँउपालिकाको स्याबरुम्बा र तेह्रथुमको छथर गाँउपालिकाको ओर्खे भन्ने ठाँउको बीचमा बाँध बाँधेर आयोजना निर्माण गर्ने लक्ष्य रहेको छ। तर आयोजनाको प्रभावित क्षेत्र भने पाँचथर, तेह्रथुम तथा ताप्लेजुङका गाँउ पर्छन्। यहाँबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सांसद, राजनीतिक दलका नेताले आयोजना अघि बढाउन दबाव सिर्जना गरेका छन्।

जलाशययुक्त आयोजनाका लागि नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले तमोर पावर कम्पनी समेत बनाएको छ। आयोजनाको विस्तृत इन्जिनियरिङ अध्ययनका लागि परामर्शदाता छनोट गर्ने प्रक्रिया अघि बढाइएको प्राधिकरणका इन्जिनियर नविन न्यौपानेले जानकारी दिए।

उनका अनुसार परामर्शदाता छनोटका लागि जारी सूचनामा १७ कम्पनीले आवेदन दिएका छन्। उनीहरूको मूल्यांकन गर्ने काम भइरहेको छ। प्राधिकरण आफैँले यो अध्ययन गर्न लागेको हो। अध्ययनपछि विस्तृत विवरण तयार हुनेछ। अध्ययनका लागि एडिबीले लगानी गर्ने चर्चा पनि चलेको छ। निर्माण गरिने भनिएको स्थान आसपास भौगार्भिक अध्ययन भइरहेको छ। केही वर्षदेखि लगातार अध्ययन भइरहेकाले स्थानीय उत्साहित छन्। नेपाल विद्युत् प्राधिकरणसँग दुई सय मेगावाट लाइसेन्स भएको उक्त आयोजना अध्ययनको क्रममा दुई सय मिटर उचाइको बाँध बनाउँदा ७ सय ६२ मेगावट उत्पादन हुने देखिएको थियो। अध्ययनको क्रममा यो आयोजना बढी आकर्षक देखिएको न्यौपाने बताउँछन्।

भौगोलिक, प्राविधिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणमा आयोजना आर्कषक भएको उनको भनाइ छ। विभिन्न किसिमका अध्ययन, परीक्षणका काम प्रस्तावित स्थानमा भइरहेको उनले जानकारी दिए। सुरुमा यो आयोजनाको अध्ययन

जाइकाले गरेको थियो । विस्तृत अध्ययनपछि धेरै कुराको जानकारी हासिल हुने न्यौपानेले बताए । लगानीको हिसाबले पनि यो सस्तो हुने अनुमान छ ।

सरकारले चीनलाई निर्माणको जिम्मा दिन्छ या आफैं बनाउँछ भन्ने विषयलाई निक्कै चासोका साथ स्थानीय स्तरमा लिइएको पाइन्छ । प्रदेश न. १ कै गहनाको रूपमा यो आयोजनालाई प्राथमिकतमा राखेर अघि बढाउनुपर्ने कुम्मायक गाँउपालिकाका प्रमुख जय चेम्जोङ बताउँछन् । 'राष्ट्रिय गौरवको आयोजना भएकाले स्थानीय स्तरमा उत्साह छाएको छ । आयोजनामा लगानी गर्न स्थानीय उत्सुक छन् । गाँउपालिकाले पनि निर्णय गरेर छिटो प्रक्रिया अघि बढाउन केन्द्रीय सरकारलाई अनुरोध गरेको छ,' चेम्जोङले भने, 'महत्त्वको आयोजना अघि बढाउन स्थानीय स्तरमा सहयोग गर्न तयार छौं।'

यो आयोजनाले तल्लो हेवा, काबेली ए जस्ता जलविद्युत् आयोजना डुब्छन् । तर यी आयोजना सस्तो भएकाले खासै असर नपुग्ने बताइन्छ । कम खेतीयोग्य जमिन भएको तथा एक सय २६ घर डुब्ने देखिएकोले अन्यत्रको भन्दा यो आयोजना सहज हुने बताइएको छ ।

आयोजनाका लागि सहज प्रवेशमार्ग, छाटो प्रसारण लाइन, न्यून वातावरणीय प्रभाव पर्ने भएकाले बढी आकर्षक मानिन्छ । कोसी करिडोरको सडक पहुँच मार्गको रूपमा उपभोग गर्न सकिन्छ । पूर्वी भेगमा हाल ठूलो जलविद्युत् आयोजना नभएका कारण सन्तुलित क्षेत्रीय विकासमा टेवा पुग्ने बताइन्छ । अरुको तुलनामा यो आयोजना सस्तो बन्ने हालसम्मका विभिन्न अध्ययनले देखिएका छन् ।

जलाशययुक्त आयोजनाले बन्ने तलाउ पर्यटन प्रवर्द्धनमा समेत सहयोगि हुने अपेक्षा छ । आयोजना बन्ने आसमा स्थानीय उत्साहित बनेको कुम्मायकका खेम निरौलाले बताए । अध्ययन गर्न आउने टोलीलाई सहयोग समेत गरिरहेको उनले सुनाए । आयोजनाको कामलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने स्थानीयको चाहना रहेको निरौला बताउँछन् ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०१५/०३/०५

आन्तरिक उत्पादन बढेपछि भारतबाट विद्युत आयात घट्यो

जलविद्युतगृहले विद्युत उत्पादन बढाउँदै लगेपछि नेपाल विद्युत प्राधिकरणले भारतीय विद्युत आयातको परिमाण घटाएको छ । नियमित भइरहेको वर्षा र हिउँ पग्लिएर खोलामा पानीको सहत बढ्दा प्राधिकरण र निजी क्षेत्रका आयोजनाको उत्पादनले माग र आपूर्ति व्यवस्थापन सहज भएपछि आयातित विद्युतको परिमाण घटाइएको हो । अहिले दैनिक औसत २ सय ९२ मेगावाट विद्युत आयात भइरहेको प्राधिकरण भार प्रेषण केन्द्र प्रमुख विष्णु श्रेष्ठले बताए । उनका अनुसार प्राधिकरणले हिउँदमा औसत ४ सय मेगावाट विद्युत आयात गरेको थियो । यो वर्ष सुख्खा याममा पिकमा सबैधन्दा धेरै ५ सय १३ मेगावाटसम्म आयात भएको थियो । ‘काली गण्डकी, मरुयाङ्दी, मध्यमरुयाङ्दीलगायत प्राधिकरणका सबै विद्युतगृह पूर्ण क्षमतामा चलेका छन्, उनले मंगलबार ऊर्जा खबरसँग भने, ‘निजी क्षेत्रको उत्पादन पनि बढेकाले विद्युत आयात घटेको छ ।’ सोमबारको माग र आपूर्तिको तथ्याङ्क अनुसार प्रणालीमा आवद्ध १ हजार १ सय ८८ मेगावाटमध्ये प्राधिकरणका विद्युतगृहको उत्पादन बढेर ४ सय १ मेगावाट पुगेको छ । निजी क्षेत्रले पनि ३ सय ४४ मेगावाट उत्पादन गरिरहेका छन् । पिकमा ४ सय २८ मेगावाटसम्म आयात भएको छ । अन्य समयको आयात घटेको छ । समय समयमा वर्षा र हावाहुरीका कारण वितरण प्रणाली आवरुद्ध हुँदा खपत नभएको विद्युत भारततर्फ निर्यात हुने गरेको प्राधिकरणले जनाएको छ ।

श्रोत: १२खरी इटकम्, २०७५/०३/०६

करीब नौसय मेगावाट क्षमताका आयोजनामा चिनियाँ लगानी

चिनियाँ लगानीकर्ताले नेपालका करीब ९०० मेगावाट क्षमताका विभिन्न चार परियोजना निर्माण गर्ने भएका छन् ।

चीनको औपचारिक भ्रमणमा रहनुभएका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा ८७९ मेगावाट क्षमताका आयोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी समझदारी तथा सम्झौता भएका छन् ।

बेइजिङस्थित नेपाली दूतावासमा आज आयोजित एक समारोहमा उक्त क्षमता बराबरको आयोजना निर्माण गर्ने सम्झौता भएको हो । एकैपटक यति ठूलो क्षमताको आयोजना निर्माणमा सम्झौता भएसँगै सरकारले अगाडि सारेको आर्थिक समृद्धिको नारा सफल बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको सहकार्यमा निर्माण हुन लागेको ६०० मेगावाट क्षमताको मनाङ मस्याङ्दी जलविद्युत् आयोजना सम्झौता भएकामध्ये सबैभन्दा ठूलो परियोजना हो । भारतीय कम्पनी ग्रान्धी माल्लिकार्जुन राव जिएमआर कम्पनीले निर्माण गर्ने भनेर लिएको सो आयोजना एक महिना पहिले बुटवल पावर कम्पनीलाई बिक्री गरेको हो ।

बुटवल पावर कम्पनीले चिनियाँ लगानीकर्तासँगको साझेदारीमा सो परियोजना अगाडि बढाउन लागेको छ ।

बुटवल पावर कम्पनीसँगको साझेदारीमा चिनियाँ लगानीकर्ताले करिब एक हजार मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने घोषणा यसअघि नै गरिसकेका छन् ।

कूल ६०० मेगावाट माथिल्लो मस्याङ्दी आयोजना निर्माण गर्न बुटवल पावरको संयोजनमा चिनियाँ कम्पनी एससीआइसी इन्टरनेशनल लिमिटेड, जिडचेड इन्टरनेशनल इन्भेस्टमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र क्यूवाइईसीको शेयर लगानी रहने छ ।

सो परियोजना अगाडि बढाउनेसम्बन्धी सम्झौतामा बुटवल पावर कम्पनीका अध्यक्ष पद्म ज्योति र चिनियाँ लगानीकर्ताबीच 'फ्रेमवर्क एग्रीमेन्ट' भएको छ ।

जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक कम्पनी हिमताल हाइड्रोपावर कम्पनी प्रालिले सबै शेयर बुटवल पावर र चिनियाँ साझेदारलाई बिक्री गरेको थियो । लमजुङ र मनाङको सीमामा पर्ने सो आयोजना अब अगाडि बढ्ने भएको छ ।

बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको बहुमत स्वामित्व रहने गरी एससीआइसी इन्टरनेशनल नेपाल नामक संयुक्त कम्पनी नेपालमा स्थापना भइसकेको छ ।

यस्तै, सिद्धकाली पावर कम्पनी लिमिटेड कम्पनीले प्रवर्द्धन गर्न लागेको ७५ मेगावाट क्षमताको ७५ मेगावाट क्षमताको त्रिशूली गल्छी जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने विषयमा समेत सम्झौता भएको छ ।

|

धादिडको गल्छीमा आयोजना स्थल रहने सो आयोजना अगाडि बढाउन यसअघि नै सिद्धकाली पावरले चिनियाँ लगानीकर्तासँग प्रारम्भिक सम्झौता गरेको हो ।

चिनियाँ कम्पनी डोडफ्याड इन्टरनेशनल कर्पोरेशनले सो परियोजना निर्माण गर्ने भएको छ । डोडफ्याड टर्वाइन तथा जेनेरेटर उत्पादक कम्पनी हो । यो आयोजना इञ्जिनियरिङ, खरिद निर्माण र वित्तीय व्यवस्थापन इपिसिएफ ढाँचामा निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भइसकेको छ । आयोजना निर्माण आगामी साउनदेखि शुरु गर्ने तयारी छ ।

नुवाकोट र धादिडको सीमामा निर्माण हुन लागेको सो आयोजनामा रु १० अर्ब २९ करोड चिनियाँ कम्पनीले लगानी गर्नेछ । निर्माण सम्पन्न भएको एक वर्षभित्र प्रवर्द्धक सिद्धकाली कम्पनीले लक्ष्मी बैंकको सहकार्यमा चिनियाँ कम्पनीलाई ऋण तिर्नेछ ।

आयोजनाको कूल लागत रु १४ अर्ब ७० करोड रहेको छ । सम्झौतामा सिद्धकाली पावरका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपाने र डोडफ्याडका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

यस्तै, स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकको संस्था इपानका अध्यक्षसमेत रहेका शैलेन्द्र गुरागाईलगायतको समूहले प्रवर्द्धन गर्न लागेको सुरी न्यादी जलविद्युत् आयोजना इञ्जिनियरिङ, प्रोक्यूरमेन्ट, कन्स्ट्रक्सन एण्ड फाइनान्स इपिसिएफ ढाँचामा निर्माण गर्न लागिएको परियोजना हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण र सुपर न्यादी जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक सिउरी न्यादी पावर प्रालिबीच गत वर्ष नै विद्युत् खरीद सम्झौता भइसकेको छ ।

लमजुङ, भुलभुलेमा अवस्थित ४० दशमलव २७ मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्न लागिएको हो । सम्झौतानुसार हिउँदमा प्रतियुनिट आठ दशमलव ४० र वर्षामा चार दशमलव ८० पैसामा प्राधिकरणले विद्युत् खरीद गर्ने भएको छ । गुरागाईका अनुसार आयोजना निर्माण सम्पन्न भएको आठ वर्षसम्म प्रत्येक वर्ष तीन प्रतिशतका दरले महशुल वृद्धि हुनेछ ।

न्यादी खोलाको ६ दशमलव ८ घमि प्रतिसेकेण्ड पानीलाई ३० मि लामो र तीन मि उचाइको बाँध बाँधिनेछ ।

उक्त आयोजनाको पानीलाई सुरुडमार्फत काफलडाँडा पुऱ्याएर विद्युत् उत्पादन गरिनेछ । विसं २०७९ साउन ९ गतेदेखि विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको सो आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् प्राधिकरणको तारीकुना सवस्टेसनमार्फत राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडिने छ ।

यस्तै, हाइड्रो सोलुसन प्रवर्द्धक रहेको कालीगण्डकी गर्ज जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ । हाइड्रो सोलुसनका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्रलाल प्रधान र चिनियाँ

लगानीकर्ताबीच आयोजना विकास गर्ने सम्झौता भएको हो । कूल १६४ मेगावाट क्षमताको सो आयोजना म्याग्दी जिल्लामा पर्छ । रासस

श्रोत: उर्जा खबर, २०७५/०३/०६

४ निजी आयोजनामा चिनियाँ लगानी, प्रधानमन्त्रीको उपस्थितिमा समझदारी भयो

चीनको ६ दिने औपचारिक भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा निजी क्षेत्रले निर्माण गर्ने ४ जलविद्युत आयोजनामा लगानी गर्न चिनियाँ कम्पनी (एमआर्ेयू) सँग समझदारी भएको छ । मंगलबार बेइजिङमा आयोजना निर्माण गर्ने नेपाली तथा चिनियाँ कम्पनीका प्रतिनिधिबीच समझदारी भएको हो । लगानी समेत ल्याएर निर्माण गर्ने इपिसि-एफ (इन्जिनियरिङ प्रोक्योरमेन्ट, कन्स्ट्रक्सन र फाइनान्स) मोडलमा लगानी ल्याउन समझदारी भएको छ । ६ सय मेगावाटको माथिल्लो मर्स्याङ्दी-२, १ सय ६४ मेगावाटको कालीगण्डकी गर्ज, ७५ मेगावाटको त्रिशूली गल्छी र ४०.२७ मेगावाटको सुपर न्यादीमा चिनियाँ लगानी आउने पक्का भएको छ । मर्स्याङ्दी केही समयअघि भारतको जिएमआर कम्पनीसँग बुटवल पावर कम्पनी (बिपिसी) र ३ चिनियाँ कम्पनीले किनेका थिए । मर्स्याङ्दीमा लगानी भित्र्याउन बिपिसीका अध्यक्ष पद्म ज्योती र सिचुवान इन्भेष्टमेन्ट ग्रुप, चेङ्दु सिङ्चेङ इन्भेष्टमेन्ट ग्रुप तथा सिचुवान क्विनयान इन्जिनियरिङ कन्सल्टिङ कम्पनीका प्रतिनिधिले समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन् । यसैगरी, त्रिशूली गल्छीमा सिद्धकाली पावर कम्पनीका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपाने र डोडफड इलेक्ट्रिक इन्टरनेशनल कर्पोरेशनका उपाध्यक्ष चेन क्विनले हस्ताक्षर गरे । यस विषयमा गत बैशाखमै काठमाडौंमा प्रारम्भिक समझदारी भएको थियो । कालीगण्डकी गर्ज ज्ञानेन्द्रलाल प्रधान अध्यक्ष रहेको हाइड्रो सोलुसन र न्यादी स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था (इपान) का अध्यक्ष शैलेन्द्र गुरागाईंको कम्पनी सिउरी न्यादीले निर्माण गर्दैछ । यी आयोजनामा लगानी भित्र्याउन हाइड्रो सोलुसनका अध्यक्ष प्रधान र सिउरी न्यादी कम्पनीका कार्यकारी अध्यक्ष गुरागाईंले समझदारीमा हस्ताक्षर गरेका छन् । चिनियाँ कम्पनीका तर्फबाट क्रमशः युनान सिन्हवा वाटर कन्जरभेन्सी एन्ड हाइड्रो पावर इन्भेष्टमेन्ट र चाइना नेशनल इलेक्ट्रिक इन्जिनियरिङ कम्पनीका प्रतिनिधिले समझदारीमा हस्ताक्षर गरेको बताइएको छ । सुपर न्यादीको निर्माण आगामी भदौबाट सुरु गर्ने तयारी छ । यसको एक वर्षअघि नै विद्युत खरिद सम्झौता भएको थियो । समझदारी अनुसार चिनियाँ कम्पनीले ४ आयोजना इपिसिएफ मोडलमा विकास गर्नेछन् ।

श्रोत: ऊर्जा खबर, २०७५/०३/०६

प्रधानमन्त्रीले बेइजिङमा स्पष्टिकरण दिए- पश्चिम सेती खारेज भएको छैन, चीनले नै पाउँछ

चीनको ६ दिने औपचारिक भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले ७ सय ५० मेगावाटको पश्चिम सेती जलाशय जलविद्युत आयोजना चिनियाँ कम्पनीबाट नखोसिएको प्रस्ट्याएका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले मंगलबार चीनको लोकप्रिय पत्रिका ग्लोबल टाइम्सलाई अन्तर्वार्ता दिँदै उक्त विषयमा बोलेका हुन् । आयोजना निर्माण जिम्मा लिएको थ्रि-गोर्जेको सहायक कम्पनी सिडब्लूई इन्भेष्टमेन्ट कर्पोरेशनसँगको सम्झौता खारेज भएको भन्ने चर्चा गलत रहेको पनि दोहोर्याएका छन् । ‘आयोजना लगानी बोर्डले हेरिरहेकाले यसबारे अहिलेसम्म कुनै निर्णय भएको छैन,’ ओलीले ग्लोबल टाइम्ससँग भनेका छन्, ‘यो हाम्रो राष्ट्रिय गौरवको आयोजना हो, यसैले पहिला आफ्नो स्वार्थअनुकूल हेर्छौं । यसमा कुनै बाहिरी पक्षले निर्देशित गर्न सक्दैन ।’ नेपाल र चीन मिलेर नै आयोजना निर्माण गर्न सक्ने पनि ओलीले बताएका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव भएकाले जलविद्युत विकासमा चिनियाँ कम्पनी अब्बल रहेको भन्दै आयोजनाबारे सकारात्मक टिप्पणी गरेका छन् । अर्थ मन्त्री युवराज खतिवडाले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को बजेट भाषणमा आयोजना स्वदेशी लगानीमा निर्माण गर्ने घोषणा गरेका थिए । यसलगत्तै पत्रकार सम्मेलन गरेर पनि उनले आयोजना स्वदेशी लगानीमै निर्माण गर्ने दोहोर्याएका थिए । बजेट आएपछि उत्पन्न विवाद तथा विरोधलाई प्रधानमन्त्री ओली र ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री वर्षमान पुनले प्रतिरक्षा गर्दै आएका छन् । मन्त्री पुनले यसअघि पनि चिनियाँ समाचार संस्था सिन्हवासँग कुरा गर्दै आयोजना खारेज नभएको र चिनियाँ कम्पनीले नै निर्माण गर्ने बताएका थिए । ओलीका विश्वासिला मन्त्री खतिवडाले बजेटमाफर्त आयोजना देशले नै निर्माण गर्ने उदघोष गर्नु र लगत्तै प्रधानमन्त्री र ऊर्जा मन्त्रीले प्रतिरक्षा गर्नुलाई निकै अर्थपूर्णरूपमा हेरिएको छ । आयोजना लिएको ६ वर्षसम्म काम नगरेपछि अघिल्लो सरकारले चिनियाँ कम्पनीबाट आयोजना फिर्ता ल्याउने निर्णय गरेको थियो । चिनियाँ कम्पनीले क्षमता, विद्युत खरिद दर, विदेशी मुद्रा विनिमयको जोखिम, आयोजनाबाट प्राप्त हुने प्रतिफल (रिटर्न अन इक्विटी) लगायत विषयमा आपत्ति जनाएको छ । तर, कसरी आयोजना निर्माण गर्ने सहज हुन्छ भन्ने विवरण पेस गरेको छैन । कम्पनी आफैँ बाहिरिँदा नकारात्मक असर पर्ने हुँदा ऊ यसमा सरकारले नै निर्णय गरोस् भन्ने पक्षमा छ । यद्यपि, आयोजना निर्माण गर्ने कम्पनी खोल्न नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग संयुक्त उपक्रम सम्झौता (जेभिए) भइसकेको छ ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०७५/०३/०६

गल्छी-केरुङ अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्न चीनसँग 'एमओयू'

नेपाल र चीनबीच बन्ने गल्छी-रसुवागढी-केरुङ ४ सय केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्न बुधबार चीनसँग समझदारी (एमओयू) भएको छ । चीनको ६ दिने औपचारिक भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा बेइजिङमा एमओयू भएको हो । समझदारीपत्रमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङ र स्टेट ग्रिड कर्पोरेशन अफ चाइनाका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेको ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री वर्षमान पुनका प्रेस संयोजक रोशन खड्काले बेइजिङबाट जानकारी दिए । करिब १ सय ६० किलोमिटर लामो प्रसारण लाइन गल्छी (रातमाटे) देखि चीनको केरुङसम्म निर्माण हुनेछ । चीनको स्टेट ग्रिडसँग एमओयू भएसँगै प्रसारण लाइन निर्माणको बाटो खुलेको प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङले टेलिफोनमा बताए । उनका अनुसार अब प्राविधिक विषय टुङ्गो लागेपछि प्रसारण लाइनको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) को काम सुरु हुनेछ । डिपिआरको काम सुरु गर्न मन्त्रपरिषदले यसअघि नै स्वीकृति दिइसकेको छ । ओली पहिलो पटक प्रधानमन्त्रीको हैसियतमा चीन जाँदा प्रसारण लाइन निर्माणबारे चिनियाँ पक्षसँग छलफल भएको थियो । सोही आधारमा अहिले समझदारी गरिएको हो । नेपाल र चीनतर्फ ८०-८० किलोमिटर प्रसारण लाइनको सम्भाव्यता अध्ययन पूरा भइसकेको छ । प्रसारण लाइनको प्राविधिक विषय टुङ्गो लागेपछि निर्माण सुरु गरिनेछ । रसुवागढी सीमाबाट करिब ८० किलोमिटर टाढा निर्माण हुने सबस्टेसनसम्म चीनले अबको २ वर्षभित्र उच्च क्षमताको प्रसारण लाइन विस्तार गर्दैछ । सोही ठाउँबाट नेपालको गल्छी (रातमाटे) सम्म ५ वर्षभित्र लाइन निर्माण गर्ने लक्ष्य छ । परिकल्पना गरिएको चीन-काठमाडौँ रेलमार्गको रुट नजिक पर्ने गरी प्रसारण लाइनको लोकेसन तयार गर्न चीनले सुझाव दिएको छ । विद्युतीय रेलका लागि २७ सय किलोभोल्ट विद्युत आवश्यक पर्ने हुँदा प्रसारण लाइन नजिक पार्दा सजिलो हुने पनि चीनको सुझाव छ ।

श्रोत: क्यापिटल नेपाल, २०७५/०३/०६

प्रतिमेगावाट ५० लाख अनुदान दिने सरकारी निर्णय काजगमै सीमित

हरिप्रसाद शर्मा

तत्कालीन अर्थमन्त्री रामशरण महतले आर्थिक वर्ष ०७१-०७२ को बजेट वक्तव्यमार्फत आर्थिक वर्ष ०७९-८० सम्म विद्युत् उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडेपछि प्रतिमेगावाट ५० लाख रुपैयाँका दरले एकमुष्ट अनुदान दिने व्यवस्था गरेका थिए । तर, अहिलेसम्म कार्यान्वयनमा आएका छैन । बजेटमै घोषणा गरिएको कार्यक्रम अर्थ मन्त्रालयले कार्यान्वयन नगरेको हाे ।

सरकारले विद्युत् उत्पादक कम्पनीलाई दिने भनिएको प्रतिमेगावाट ५० लाख अनुदान कागजमै सीमित भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७१-०७२ को बजेटमा निजी उत्पादकले विद्युत् उत्पादन गरी राष्ट्रिय ग्रिडमा जोडेपछि सरकारले प्रतिमेगावाट ५० लाख रुपैयाँ अनुदान दिने व्यवस्था गरेको थियो ।

तर, चार वर्ष वित्तिसक्दा पनि बजेटमार्फत गरेको व्यवस्था सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याउन सकेको छैन । त्यसैगरी सोही बजेटमा आर्थिक वर्ष २०७४-०७५ सम्म विद्युत् उत्पादन गरी ग्रिडमा जोड्ने कम्पनीलाई थप १० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था समेत गरेको थियो । यो पनि कार्यान्वयनमा नआएको स्वतन्त्र उर्जा उत्पादकहरूको संस्था (इप्पान) नेपालका अध्यक्ष शैलेन्द्र गुरागाईले जानकारी दिए ।

तत्कालीन अर्थमन्त्री रामशरण महतले आर्थिक वर्ष ०७१-०७२ को बजेट वक्तव्यमार्फत आर्थिक वर्ष ०७९-८० सम्म विद्युत् उत्पादन गरी राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडेपछि प्रतिमेगावाट ५० लाख रुपैयाँका दरले एकमुष्ट अनुदान दिने व्यवस्था गरेका थिए । बजेटमै घोषणा गरिएको कार्यक्रम अर्थ मन्त्रालयले कार्यान्वयन नगरेको उर्जा विद् ज्ञानेन्द्रलाल प्रधानले बताए ।

तर, त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकेको निजी उत्पादकहरूको गुनासो छ । लामो समयदेखि यस विषयको कार्यान्वयन गर्न उर्जा मन्त्रालयलाई पटक—पटक माग गरेर पत्र पठाइए थियो । कार्यान्वयनमा मन्त्रालयको चासो नदेखिएको गुरागाईले जानकारी दिए ।

उनले निर्णय कार्यान्वयन नहुनुमा मन्त्रालय भित्रै पदाधिकारीको हात रहेको बताए ।

‘विगत देखि नै प्रतिमेगावाट ५० लाख अनुदान दिने निर्णय कार्यान्वयन गर्न माग गर्दै आएका छौं’ उनले भने, ‘मन्त्रालयले स्वीकृत नदिनुमा त्यहाँका कर्मचारी नै दोषी छन् ।’ बजेटमै समेटिएको उक्त योजना कार्यान्वयन गराउने बारेमा उर्जा उत्पादकहरू एकजुट हुँदै आए पनि कुनै निर्णय हुन नसकेको उनको भनाइ छ । उनले अनुदान दिने सरकारी निर्णय कागलाइ बेल पाक्यो हर्ष न विस्मात जस्तै भएको बताए ।

‘बजेटमै समावेश गरेको निर्णय कार्यान्वयन गराउन निरन्तर एकजुट हुँदै आए पनि मन्त्रालयले कार्यान्वयन गर्ने चाहँदैन’ उनले भने, ‘अनुदान दिने निर्णय कागलाई बेल पाक्यो भन्ने नेपाली उखानसँग मिल्छ ।’

निजी जलविद्युत् कम्पनीलाई विद्युत् उत्पादनका आधारमा प्रतिमेगावाट ५० लाख अनुदान दिने निर्णयका विषयमा मन्त्रालयमा छलफल भइरहेको उर्जा मन्त्रालयका प्रवक्ता दिनेशकुमार घिमिरेले

जानकारी दिए । उनले जलविद्युत्मा लगानी बढाइ आगामी दश बर्षमा स्वदेशमै खपत गर्न १० हजार सहित कुल १५ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य रहेको बताए ।

‘अनुदान दिने विषयमा मन्त्रालयले छलफल गर्दै आएको छ’ उनले भने, ‘सरकारको लक्ष्य हासिल गर्न अनुदानमूखी योजना कार्यान्वयन गर्न मन्त्रालयले लागि रहेको छ ।’ अर्थ मन्त्रालयले जलविद्युत् आयोजनाका उत्पादक कम्पनीलाई अनुदान स्वीकृति नदिएकाले कार्यान्वयनमा समस्या सिर्जना भएको उर्जा मन्त्रालय स्रोतले जनाएको छ ।

श्रोत: काव्तिपुर, २०७५/०३/०६

भेरी आयोजनाको डीपीआर सुरु

भेरी १ र २ जलविद्युत् आयोजनाको डीपीआर बनाउन सुरु भएको छ । चाइना गेजुवा कम्पनीले ७२१ मेगावाट जलविद्युत् उत्पादन क्षमताको भेरी १ र २ को डीपीआर बनाउन सुरु गरेको हो । कम्पनीले विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन दुई वर्षमा सम्पन्न गर्ने गरी पाँच महिनादेखि काम सुरु गरेको हो । गेजुवाले विद्युत् विकास समितिबाट इजाजत लिएर काम सुरु गरिएको जनाएको छ ।

कम्पनीले डीपीआरका लागि ड्रिलिङ, माटो तथा ढुंगाखानी परीक्षणलगायतका काम गरिरहेको छ । गेजुवा कम्पनीले आयोजनाको पहिचान तथा प्रारम्भिक सर्भे डिजाइनका लागि ७ करोड खर्च गरिसकेको छ । २०६६ सालमा उक्त हाइड्रोपावरको पहिचान भएको थियो ।

४ सय ८० मेगावाट क्षमताको भेरी १ को नलगाड नगरपालिका १२ चौखास्थित तल्लो छहरामा पावरहाउस बन्ने भएको छ । भेरी १ का लागि जाजरकोट, रुकुम र डोल्पाको सिमानास्थित मनकाबगरमा ६० मिटर उचाइको डयाम बन्नेछ भने पावरहाउससम्म १५ किलोमिटर सुरुङ (टनेल) मार्ग निर्माण हुनेछ ।

श्रोत: अभियान, २०७५/०३/०६

कालीगण्डकी करिडोर प्रसारण लाईनको काम धमाधम

रोशन तिवारी

कालीगण्डकी करिडोर प्रसारण लाईनका प्रभावित बासिन्दालाई मुआब्जा वितरण गरिएको छ । सात करोड ८६ लाख रुपैयाँ मुआब्जा वितरण गर्नुपर्नेमा रू. ३ करोड ६० लाख वितरण गरिसकिएको छ । पर्वतको कुश्मा नगरपालिका २ खुर्कोटमा र म्याग्दीको दानामा स्टेशन तथा एक सय ४४ ठाउँका टावर निर्माण गर्दा लिइएको जग्गाका धनीहरूलाई निर्धारण गरिएको जग्गाको मूल्य अनुसारको मुआब्जा वितरण गरिएको हो ।

आयोजना प्रमुख चन्दकुमार घोषका अनुसार पर्वतका ५७ जनालाई रू. एक करोड र म्याग्दीका ४२ जनालाई रू. २ करोड ६० लाख मुआब्जा बापतको रकम वितरण गरिएको छ । थप ७६ घरधुरीलाई रू. ३ करोड २३ लाख मुआब्जा वितरण गर्न बाँकी रहेको घोषले बताए । उनका अनुसार आयोजनाले ९३ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गर्नेछ । ‘जग्गाधनी सम्पर्कमा नआउँदा सबै रकम एकै पटक बुझाउन समस्या भयो,’ घोषले भने, ‘पर्वत र म्याग्दी जिल्ला प्रशासनबाट मुआब्जा वितरणको काम भैरहेको छ ।

धौलागिरी अञ्चलका ठुला तथा साना नदी र खोलामा निर्माणाधीन जलविद्युत् आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोड्न यो आयोजना निर्माण गर्न लागिएको हो । उक्त प्रसारण लाइनअन्तर्गत हाल नौओटा जलविद्युत् आयोजना निर्माणको चरणमा छन् । प्रसारण लाइन र सबस्टेशनसँगै जलविद्युत् आयोजना निर्माणले तीव्रता पाएको छ ।

आयोजनाले म्याग्दीको दाना, तातोपानी, भुरुङ, घार, हिस्तान, दोबा, बेग, भगवती, राखुपिप्ले, पर्वतका बाँसखर्क, माझफाँट, मल्लाज, धाङरिङ, नाङलिबाङ, पाङ हुँदै खुर्कोट सबस्टेशनसम्म जोड्छ । त्यस्तै खुर्कोट सबस्टेशनबाट पर्वत, बाग्लुङ, स्याङ्जा, पाल्पा, रुपन्देही र नवलपरासी हुँदै बुटवल सबस्टेशनमा जोडिएर राष्ट्रिय प्रसारणमा पुऱ्याइने निर्माण कम्पनी टाटा प्रोजेक्टका प्रतिनिधि अर्जुन गुरुडले बताए । दाना-खुर्कोट सबस्टेशनको दुरी ३९ किलोमिटर र खुर्कोट-बुटवलको दुरी ८८ किलोमिटर छ ।

सन् २०१६ मे ३० मा निर्माणको काम थालिएको आयोजना सन् २०१८ नोभेम्बरको अन्त्यमा निर्माण सक्नुपर्ने लक्ष्य छ । भूकम्प र नाकाबन्दिको असर, अन्य प्राविधिक कठिनाईका बाबजुत काम धमाधम भैरहेपनि तोकिएको मितिमा आयोजनाको काम सकिने देखिएको छैन । हालसम्म ४० प्रतिशत मात्रै काम सकिएको आयोजनाका प्राविधिक सहायक प्रबन्धक लक्ष्मण फुयाँलले जानकारी दिए । ‘हामीले जोडबलले काम गरिरहेका छौं,’ उनले भने, ‘तोकिएको मितिमा काम सक्ने लक्ष्य छ ।’ टाटा प्रोजेक्ट्स र चिन्ट इलेक्ट्रिक जेभीले रू. २ अर्ब ९० करोडमा आयोजना सम्पन्न गर्ने ठेक्का पाएका हुन् ।

आयोजना अन्तर्गत म्याग्दीको दाना, पर्वतको खुर्कोट र बुटवलमा तीनओटा छुट्टाछुट्टै सबस्टेशन निर्माण हुनेछन् । आयोजनाको दाना-खुर्कोट प्रसारण लाइनमा २२०/१३२ केभि क्षमता रहेको विद्युत् प्राधिकरणले जानकारी दिएको छ । एशियाली विकास बैङ्कको सहयोगमा विद्युत् प्राधिकरणले खुर्कोट हुँदै नवलपरासीको बर्दघाटसम्म दोस्रो चरणमा कालीगण्डकी करिडोर प्रसारण लाइन बनाउने तयारी गरेको

छ । सबस्टेसनमा पूर्वाधार निर्माण, उपकरण खरीदका साथै प्रसारण लाइनको टावर बनाउने काम तीव्र गतिमा अघि बढेको फुयाँलले बताए । ६७ टावरको फाउण्डेशन खनिएको छ । तार तान्ने काम पनि शुरु गर्ने तयारी भएको छ ।

श्रोत: अभियान, २०७५/०३/०६

८७९ मेगावाट क्षमताका परियोजनामा चिनियाँ सहकार्य (यि हुन् ४ परियोजना)

चिनियाँ लगानीकर्ताले नेपालमा ८ सय ७९ मेगावाट क्षमताका परियोजना निर्माण गर्ने भएका छन् । चीनको औपचारिक भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा नेपालका विभिन्न चार विद्युत् परियोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको छ । एकैपटक यति ठूलो क्षमताको आयोजना निर्माणमा सम्झौता भएसँगै सरकारले अगाडि सारेको आर्थिक समृद्धिको नारा सफल बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

६०० मेगावाटको मनाङ मर्याङ्दी

बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको सहकार्यमा निर्माण हुन लागेको ६०० मेगावाट क्षमताको मनाङ मर्याङ्दी जलविद्युत् आयोजना सम्झौता भएकामध्ये सबैभन्दा ठूलो परियोजना हो । भारतीय कम्पनी गान्धी माल्लिकार्जुन राव (जिएमआर) कम्पनीले निर्माण गर्ने भनेर लिएको सो आयोजना उक्त कम्पनीले एक महीना पहिले बुटवल पावर कम्पनीलाई विक्री गरेको हो ।

सो परियोजना अगाडि बढाउनेसम्बन्धी सम्झौतामा बुटवल पावर कम्पनीका अध्यक्ष पद्म ज्योति र चिनियाँ लगानीकर्ताबीच 'फ्रेमवर्क एग्रिमेण्ट' भएको छ ।

बुटवल पावर कम्पनीले चिनियाँ लगानीकर्तासँगको साझेदारीमा सो परियोजना अगाडि बढाउन लागेको छ । बुटवल पावर कम्पनीसँगको साझेदारीमा चिनियाँ लगानीकर्ताले करीब एक हजार मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने घोषणा यसअघि नै गरिसकेका छन् ।

कुल ६०० मेगावाट माथिल्लो मर्याङ्दी आयोजना निर्माण गर्न बुटवल पावरको संयोजनमा चिनियाँ कम्पनी एससीआइसी इन्टरनेशनल लिमिटेड, जिडचेड इन्टरनेसनल इन्भेस्टमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र क्यूवाइईसीको शेयर लगानी रहने छ । बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको बहुमत स्वामित्व रहने गरी एससीआइसी इन्टरनेशनल नेपाल नामक संयुक्त कम्पनी नेपालमा स्थापना भइसकेको छ ।

१६४ मेगावाटको कालीगण्डकी गर्ज

हाइड्रो सोलुसन प्रवर्द्धक रहेको कालीगण्डकी गर्ज जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ । हाइड्रो सोलुसनका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्रलाल प्रधान र चिनियाँ लगानीकर्ताबीच आयोजना विकास गर्ने सम्झौता भएको हो । कुल १६४ मेगावाट क्षमताको सो आयोजना म्याग्दी जिल्लामा पर्छ ।

७५ मेगावाटको त्रिशूली गल्छी

सिद्धकाली पावर कम्पनी लिमिटेड कम्पनीले प्रवर्द्धन गर्न लागेको ७५ मेगावाट क्षमताको ७५ मेगावाट क्षमताको त्रिशूली गल्छी जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने विषयमा समेत सम्झौता भएको छ । धादिङको गल्छीमा आयोजना स्थल रहने सो आयोजना अगाडि बढाउन यसअघि नै सिद्धकाली पावरले चिनियाँ लगानीकर्तासँग प्रारम्भिक सम्झौता गरेको थियो ।

चिनियाँ कम्पनी डोडफ्याड इन्टरनेशनल कर्पोरेशनले सो परियोजना निर्माण गर्ने भएको छ । डोडफ्याड टर्वाइन तथा जेनेरेटर उत्पादक कम्पनी हो । यो आयोजना इञ्जिनियरिङ, खरीद निर्माण र वित्तीय व्यवस्थापन (इपिसिएफ) ढाँचामा निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भइसकेको छ । आयोजना निर्माण आगामी साउनदेखि शुरु गर्ने तयारी छ ।

नुवाकोट र धादिङको सीमामा निर्माण हुन लागेको सो आयोजनामा रू. १० अर्ब २९ करोड चिनियाँ कम्पनीले लगानी गर्नेछ । निर्माण सम्पन्न भएको एक वर्षभित्र प्रवर्द्धक सिद्धकाली कम्पनीले लक्ष्मी बैङ्कको सहकार्यमा चिनियाँ कम्पनीलाई ऋण तिर्नेछ । आयोजनाको कुल लागत रू. १४ अर्ब ७० करोड रहेको छ । सम्झौतामा सिद्धकाली पावरका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपाने र डोडफ्याडका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

४०.२७ मेगावाटको सुरी न्यादी जलविद्युत्

स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकको संस्था इपानका अध्यक्षसमेत रहेका शैलेन्द्र गुरागाईलगायतको समूहले प्रवर्द्धन गर्न लागेको सुरी न्यादी जलविद्युत् आयोजना इञ्जिनियरिङ, प्रोक्चुरमेण्ट, कन्स्ट्रक्सन एण्ड फाइनान्स (इपिसिएफ) ढाँचामा निर्माण गर्न लागिएको परियोजना हो । लमजुङ, भुलभुलेमा अवस्थित ४० दशमलव २७ मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्न लागिएको हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण र सुपर न्यादी जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक सिउरी न्यादी पावर प्रालिबीच गत वर्ष नै विद्युत् खरीद सम्झौता भइसकेको छ । सम्झौतानुसार हिउँदमा प्रतियुनिट आठ रुपैयाँ ४० पैसा र वर्षामा चार रुपैयाँ ८० पैसामा प्राधिकरणले विद्युत् खरीद गर्ने छ । गुरागाईका अनुसार आयोजना निर्माण सम्पन्न भएको आठ वर्षसम्म प्रत्येक वर्ष तीन प्रतिशतका दरले महशुल वृद्धि हुनेछ ।

न्यादी खोलाको ६ दशमलव ८ घमि प्रतिसेकेण्ड पानीलाई ३० मि लामो र तीन मि उचाइको बाँध बाँधिनेछ । उक्त आयोजनाको पानीलाई सुरुडमार्फत काफलडाँडा पुऱ्याएर विद्युत् उत्पादन गरिनेछ । वि.सं. २०७९ साउन ९ गतेदेखि विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको सो आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् प्राधिकरणको तारीकुना सवस्टेसनमार्फत राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडिने छ । रासस

श्रोत: ऊर्जा खबर, २०७५/०३/०६

हिमाल हाइड्रोको ४ महिने हडतालले तल्लो हेवाको उत्पादन अवधि धकेलियो

सिभिल संरचना निर्माण गर्ने ठेक्का लिएको हिमाल हाइड्रो लिमिटेडले काम रोकेर ४ महिना हडताल गर्दा २२.२ मेगावाटको तल्लो हेवा जलविद्युत आयोजनाको विद्युत उत्पादन गर्ने समय पछि धकेलिएको छ । आयोजनाको लागत बढाउने गरी विविध माग राखेर गत फागुनदेखि जेठसम्म काम रोकेपछि निर्माण अवधि लम्बिएको हो । ४ महिना हडताल गर्दा अदालतसम्म पुगेको हिमाल हाइड्रो मुद्धा हार्ने संकेत पाएपछि अहिले काममा फर्किएको छ । अवरुद्ध निर्माण सुचारु भएपछि आयोजनाले अब आगामी असोजबाटमात्रै व्यवसायीक विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने माउन्टेन हाइड्रो नेपाल प्रालिका अध्यक्ष सीताराम तिमिसिनाले बताए । ‘ठेक्का सम्झौता बाहेकका अनेक माग राखेर हिमाल हाइड्रोले काम रोकेको थियो,’ उनले बुधबार ऊर्जा खबरसँग भने, ‘जिल्लादेखि सर्वोच्च अदालतमा दायर भएको मुद्धाको फैसला आफ्नो पक्षमा नहुने बुझेर अहिले काममा फर्किएको छ । उसको लापरबाहीले आयोजना प्रभावित भयो ।’ उनका अनुसार ४ महिना लामो हडतालपछि जिल्ला अदालतमा मिलापत्र गरेर हिमाल हाइड्रो काममा फर्किएको हो । अहिले सुरुडमा बाँकी रहेको ढलानको काम थालेको छ । २ प्रतिशत काम राखेर ठेकेदारले काम रोकेपछि आयोजनाको लागत भार केही थपिने कम्पनीले जनाएको छ । ९८ प्रतिशत निर्माण सम्पन्न भएको आयोजनाको बाँध, सुरुड र विद्युतगृहमा अन्तिम चरणको काम हुँदैछ । विद्युतगृहमा उपकरण जडान हुँदैछ । हेवा खोलाको पानी फेमेको बाँधमा ल्याई विद्युतगृहमा पठाउन आयोजनामा २ वटा बाँध निर्माण गरिएको छ । यसअघि नै विद्युत उत्पादन सुरु भइसक्नु पर्ने आयोजना आउन ढिलो हुँदा निर्माण लागत ४ अर्ब रुपैयाँ नाघ्ने कम्पनीको दाबी छ । आयोजना पूरा भएपछि १३२ केभी काबेली कोरिडोरको फिदिमस्थित थापाटार सबस्टेसनमा लगेर जोडिनेछ । सबस्टेसनसम्मको ३ किलोमिटर प्रसारण लाइन माउन्टेन हाइड्रो आफैले निर्माण गरिरहेको छ ।

श्रोत: अनलाइन खबर, २०७५/०३/०६

चार विद्युत आयोजनामा चिनियाँ लगानी, ८७९ मेगावाट उत्पादन हुने

चिनियाँ लगानीकर्ताले नेपालका करीब ९०० मेगावाट क्षमताका विभिन्न चार परियोजना निर्माण गर्ने भएका छन् । चीनको औपचारिक भ्रमणमा रहेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा ८७९ मेगावाट क्षमताका आयोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी समझदारी तथा सम्झौता भएका छन् ।

बेइजिङस्थित नेपाली दूतावासमा बुधबार आयोजित एक समारोहमा उक्त क्षमता बराबरको आयोजना निर्माण गर्ने सम्झौता भएको हो ।

बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको सहकार्यमा निर्माण हुन लागेको ६०० मेगावाट क्षमताको मनाङ मस्याङ्दी जलविद्युत् आयोजना सम्झौता भएकामध्ये सबैभन्दा ठूलो परियोजना हो ।

भारतीय कम्पनी ग्रान्धी माल्लिकार्जुन राव (जिएमआर) कम्पनीले निर्माण गर्ने भनेर लिएको सो आयोजना एक महिना पहिले बुटवल पावर कम्पनीलाई बिक्री गरेको हो ।

बुटवल पावर कम्पनीले चिनियाँ लगानीकर्तासँगको साझेदारीमा सो परियोजना अगाडि बढाउन लागेको छ । बुटवल पावर कम्पनीसँगको साझेदारीमा चिनियाँ लगानीकर्ताले करिब एक हजार मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने घोषणा यसअघि नै गरिसकेका छन् ।

कूल ६०० मेगावाट माथिल्लो मस्याङ्दी आयोजना निर्माण गर्न बुटवल पावरको संयोजनमा चिनियाँ कम्पनी एससीआइसी इन्टरनेशनल लिमिटेड, जिडचेड इन्टरनेसनल इन्भेस्टमेन्ट कम्पनी लिमिटेड र क्यूवाइईसीको शेयर लगानी रहने छ ।

सो परियोजना अगाडि बढाउनेसम्बन्धी सम्झौतामा बुटवल पावर कम्पनीका अध्यक्ष पद्म ज्योति र चिनियाँ लगानीकर्ताबीच 'फ्रेमवर्क एग्रीमेन्ट' भएको छ ।

जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक कम्पनी हिमताल हाइड्रोपावर कम्पनी प्रालिले सबै शेयर बुटवल पावर र चिनियाँ साझेदारलाई बिक्री गरेको थियो । लमजुङ र मनाङको सीमामा पर्ने सो आयोजना अब अगाडि बढ्ने भएको छ ।

बुटवल पावर कम्पनी र चिनियाँ कम्पनीको बहुमत स्वामित्व रहने गरी एससीआइसी इन्टरनेशनल नेपाल नामक संयुक्त कम्पनी नेपालमा स्थापना भइसकेको छ ।

यस्तै, सिद्धकाली पावर कम्पनी लिमिटेड कम्पनीले प्रवर्द्धन गर्न लागेको ७५ मेगावाट क्षमताको ७५ मेगावाट क्षमताको त्रिशूली गल्छी जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्ने विषयमा समेत सम्झौता भएको छ ।

धादिङको गल्छीमा आयोजना स्थल रहने सो आयोजना अगाडि बढाउन यसअघि नै सिद्धकाली पावरले चिनियाँ लगानीकर्तासँग प्रारम्भिक सम्झौता गरेको हो ।

चिनियाँ कम्पनी डोडफ्याङ इन्टरनेशनल कर्पोरेशनले सो परियोजना निर्माण गर्ने भएको छ । डोडफ्याङ टर्वाइन तथा जेनेरेटर उत्पादक कम्पनी हो ।

यो आयोजना इञ्जिनियरिङ, खरिद निर्माण र वित्तीय व्यवस्थापन (इपिसिएफ) ढाँचामा निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भइसकेको छ । आयोजना निर्माण आगामी साउनदेखि शुरु गर्ने तयारी छ । नुवाकोट र धादिङको सीमामा निर्माण हुन लागेको सो आयोजनामा रु १० अर्ब २९ करोड चिनियाँ कम्पनीले लगानी गर्नेछ । निर्माण सम्पन्न भएको एक वर्षभित्र प्रवर्द्धक सिद्धकाली कम्पनीले लक्ष्मी बैंकको सहकार्यमा चिनियाँ कम्पनीलाई ऋण तिर्नेछ ।

आयोजनाको कूल लागत रु १४ अर्ब ७० करोड रहेको छ । सम्झौतामा सिद्धकाली पावरका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपाने र डोडफ्याङका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

यस्तै, स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकको संस्था इपानका अध्यक्षसमेत रहेका शैलेन्द्र गुरागाईलगायतको समूहले प्रवर्द्धन गर्न लागेको सुरी न्यादी जलविद्युत् आयोजना इञ्जिनियरिङ, प्रोक्यूरमेन्ट, कन्स्ट्रक्सन एण्ड फाइनान्स (इपिसिएफ) ढाँचामा निर्माण गर्न लागिएको परियोजना हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण र सुपर न्यादी जलविद्युत् आयोजनाको प्रवर्द्धक सिउरी न्यादी पावर प्रालिबीच गत वर्ष नै विद्युत् खरीद सम्झौता भइसकेको छ ।

लमजुङ, भुलभुलेमा अवस्थित ४० दशमलव २७ मेगावाट क्षमताको जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्न लागिएको हो । सम्झौतानुसार हिउँदमा प्रतियुनिट आठ दशमलव ४० र वर्षामा चार दशमलव ८० पैसामा प्राधिकरणले विद्युत् खरीद गर्ने भएको छ । गुरागाईका अनुसार आयोजना निर्माण सम्पन्न भएको आठ वर्षसम्म प्रत्येक वर्ष तीन प्रतिशतका दरले महशुल वृद्धि हुनेछ ।

न्यादी खोलाको ६ दशमलव ८ घमि प्रतिसेकेण्ड पानीलाई ३० मि लामो र तीन मि उचाइको बाँध बाँधिनेछ । उक्त आयोजनाको पानीलाई सुरुङमार्फत काफलडाँडा पुर्याएर विद्युत् उत्पादन गरिनेछ । विसं २०७९ साउन ९ गतेदेखि विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको सो आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् प्राधिकरणको तारीकुना सवस्टेसनमार्फत राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडिने छ ।

यस्तै, हाइड्रो सोलुसन प्रवर्द्धक रहेको कालीगण्डकी गर्ज जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्नेसम्बन्धी सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ । हाइड्रो सोलुसनका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्रलाल प्रधान र चिनियाँ लगानीकर्ताबीच आयोजना विकास गर्ने सम्झौता भएको हो । कूल १६४ मेगावाट क्षमताको सो आयोजना म्याग्दी जिल्लामा पर्छ ।

श्रोत: अमियान, २०७५/०३/०७

रैराड हाइड्रोपावरको मूल्य रेञ्ज

नेप्सेले रैराड हाइड्रोपावर डेभलपमेण्ट कम्पनीले पहिलो कारोबारको लागि रू. ९८ दशमलव ४२ देखी २ सय ९५ दशमलव २३ सम्म मूल्य रेञ्ज तोकेको छ । नेप्सेले कम्पनीको पहिलो कारोबारको लागि प्रति शेयर नेटवर्थको ३ गुणासम्म मूल्य तोक्ने गरेको छ ।

श्रोत: अभियान, २०७५/०३/०७

सिद्धकाली पावर कम्पनीमा चिनियाँ लगानी, ७५ मेगाको त्रिशूली गल्छी आयोजना बनाएर हस्तान्तरण गर्ने सिद्धकाली पावर कम्पनी र तोडफाड इलेक्ट्रिक इण्टरनेशनल कर्पोरेशनबीच ७५ मेगावाट क्षमताको त्रिशूली गल्छी आयोजना इन्जिनियरिङ, प्रोक्योरमेण्ट, कन्स्ट्रक्शन एण्ड फाइनान्स (ईपीसीएफ) मोडलमा निर्माण सम्पन्न गर्ने सम्झौता भएको छ । बुधवार पेचिडस्थित नेपाली दूतावासमा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको उपस्थितिमा पावर कम्पनीका अध्यक्ष गुरुप्रसाद न्यौपाने र कर्पोरेशनका उपाध्यक्ष चैन च्यानले सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरेको सिद्धकाली पावरद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । सम्झौताअनुसार चिनियाँ कम्पनीले लगानीसहित आयोजना सम्पन्न गरी हस्तान्तरण गर्नेछ । ती कम्पनीको लगानीमा आयोजना सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको १ वर्षपछि चुक्ता गर्ने जिम्मेवारी सिद्धकाली पावर कम्पनीको रहनेछ ।

आयोजनाको बाँधस्थल नुवाकोटको रातमाटेमा र आयोजनाको विद्युत्गृह धादिङको मास्टारमा रहनेछ । यो सम्झौताअघि नै निर्माण शुरू गरिएको यो आयोजना सम्झौतापछि चिनियाँ लगानी एवम् प्रविधिबाट यो आयोजना सम्पन्न हुनेछ । आयोजनाको स्वदेशी लगानीको व्यवस्था गर्ने जिम्मेवारी लक्ष्मी बैङ्कको नेतृत्वमा बन्ने कन्सोर्सियमको हुने भएको छ ।

आयोजनामा सिभिलको कार्य चीनको बहुचर्चित चाइना रेलवे ब्यूरो २ ले गर्ने र इलेक्ट्रोमेकानिकलको कार्य तोडफाड इलेक्ट्रिक इण्टरनेशनल कर्पोरेशनले गर्नेछ । आयोजनाको निर्माणकार्य २०७५ असोजदेखि शुरू गरी साढे ३ वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएको छ । निकट भविष्यमै स्थानीय र सर्वसाधारणलाई शेयर जारी गर्न आवश्यक प्रक्रियासमेत शुरू गरेको कम्पनीद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०१५/०३/०७

ऊर्जा विकासमा सहकार्य गर्न चीनसँग 'इनर्जी को-अपरेसन' समझदारी

नेपाल र चीनबीच ऊर्जा तथा जलविद्युत विकास तथा विस्तार गर्ने उद्देश्यले 'इनर्जी को-अपरेसन' मा द्विपक्षीय समझदारी (एमओयू) भएको छ । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको ६ दिने औपचारिक चीन भ्रमणका क्रममा ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री वर्षमान पुन र उनका चिनियाँ समकक्षी निउर बैकेलीबीच एमओयू भएको हो । ऊर्जा तथा जलविद्युत विकास गर्दै विद्युत आदानप्रदान एवं आवद्धता (इन्टरकनेक्सन), जलविद्युत आयोजनामा संयुक्त लगानी र लगानीमैत्री वातावरण तयार गर्नेबारे एमओयू भएको ऊर्जा मन्त्रीका प्रेस संयोजक रोशन खड्काले बेइजिङबाट जानकारी दिए । 'ऊर्जा मन्त्रीज्यू र उहाँका समकक्षी बैकेलीबीच प्रधानमन्त्रीसँगको बैठकअघि नै छलफल भएको हो,' उनले बिहीबार साँझ ऊर्जा खबरसँग भने, 'दुवै मन्त्रीबीचको भेट तथा छलफलले जलविद्युत आयोजना निर्माण गर्न व्यावसायिकरूपमा द्विपक्षीय सहकार्य हुने वातावरण बनेको देखिन्छ ।' प्रधानमन्त्री ओलीकै भ्रमणका क्रममा तमोर (७६२ मेगावाट), नलसिंहगाड (४१० मेगावाट) वा बूढीगण्डकी (१२०० मेगावाट) जलाशय जलविद्युत आयोजना अघि बढाउनेबारे एमओयू हुने चर्चा थियो । तर, यसबारे कुनै पनि समझदारी नभएको खड्काले बताए । स्वदेशी लगानीमै निर्माण गर्ने निर्णय भएको बूढीगण्डकी ओलीले चीन भ्रमणका बेला पुरानै कम्पनीलाई दिने आकलन गरिएको थियो । उक्त विषयमा दबाब सिर्जना गर्न बूढीगण्डकी कानुनविपरित चिनियाँ कम्पनीलाई दिने पूर्वऊर्जा मन्त्री जनार्दन शर्मासमेत प्रधानमन्त्रीको भ्रमणमा थिए । कुन-कुन आयोजनाबारे के प्रगति भयो भन्ने यकिन तथ्य पनि खड्काले खुलाएनन् । यद्यपि, ठूला जलविद्युत आयोजना अध्ययन वा निर्माण गर्ने सन्दर्भमा कुनै समझदारी नभएको उनले दोहोर्याए । बुधबार गल्छी-रसुवागढी-केरुङ ४ सय केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माणको अध्ययन गर्ने विषयमा समझदारी भएको थियो । नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमा घिसिङ र स्टेट ग्रिड कर्पोरेशन अफ चाइनाका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेका थिए । बिहीबार चीनको ग्रेट हलमा भएको बैठकपछि प्रधानमन्त्री ओली र उनका समकक्षी लि खछ्याङले संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरेका छन् । विज्ञप्तिमा विभिन्न १४ आयोजनामा समझदारी भएको उल्लेख छ । निजी क्षेत्रले हस्ताक्षर गरेका जलविद्युत आयोजना, रेलमार्ग, सिमेन्टदेखि फलफूल उद्योगसम्म परेका छन् ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०१५/०३/०७

जलविद्युत विकासमा फड्को मार्दै 'सिङ्गिबी हाइड्रो फन्ड'

देशको जलविद्युत विकासमा पछिल्लो समय निजी क्षेत्रको भूमिका फराकिलो हुँदै गएको छ । धेरै बैंकसँग ऋण लिएर साना आयोजना निर्माण गर्ने प्रवर्द्धक अहिले सय मेगावाटभन्दा ठूलामा संलग्न हुन थालेका छन् । सय मेगावाटसम्मका आयोजना स्वदेशी लगानीमा एकलै निर्माण गर्न सक्ने क्षमता पनि बनाइसकेका छन् । सरकारले विद्युत ऐन, २०४९ जारी गरेपछि निजी क्षेत्रलाई जलविद्युतमा लगानी गर्ने ढोका खुलेको हो । करिब साढे २ दशकभित्र जलविद्युतमा निजी क्षेत्रको झन्डै ६ खर्ब रुपैयाँ लगानी भइसकेको छ । पुँजी परिचालन गर्ने निजी कम्पनीमा सिङ्गिबी हाइड्रो फन्ड लिमिटेड अग्रपंक्तिमै पर्छ । कम्पनी स्थापना गरी लमजुङमा पहिलो पटक १८३ किलोवाटको स्याङ्गे साना जलविद्युत आयोजना निर्माण भएको थियो । यही अनुभव बटुल्दै सिङ्गिबीले संखुवासभामा ४५ मेगावाटको कसुवा खोला निर्माणको तयारी गरिरहेको छ । सिङ्गिबीले पछिल्लो समय लगानीको दायरा निकै फराकिलो बनाएको छ । जलविद्युत विकासमा लगानी गर्ने उद्देश्यले २०६६ साल मंसिर १५ गते सिङ्गिबीको स्थापना भएको हो । यसले अहिलेसम्म ८.५८ मेगावाटका ३ आयोजना निर्माण गरिसकेको छ । १८३ किलोवाटको स्याङ्गे, ४ मेगावाटको खुदी र ४.४ मेगावाटको राधी सिङ्गिबीले निर्माण गरेका आयोजना हुन् । अब ५ आयोजना निर्माणाधीन छन् । सबै आयोजना निर्माण गर्न छुट्टा-छुट्टै सहायक कम्पनी खडा गरिएको छ ।

सिङ्गिबीले निर्माण गरेका आयोजना

स्याङ्गे (१८३ किलोवाट)

स्याङ्गे सिङ्गिबीको सहायक कम्पनी हो । यसले लमजुङमा १८३ किलोवाटको आयोजना निर्माण गरेको छ । स्याङ्गे कम्पनीले लगानी गरेको यो पहिलो जलविद्युत केन्द्र हो । यसमा सिङ्गिबीको ६०.४२ प्रतिशत लगानी छ । स्याङ्गे सिङ्गिबी स्थापना हुनुअघि नै खुलेको हो । पछि यो सिङ्गिबी मातहत ल्याइयो । २०५८ सालमा २ करोड ४० लाख रुपैयाँमा निर्माण पूरा भएको स्याङ्गेले बैंकको ऋण चुक्ता गरेको ७ वर्ष भइसक्यो । अहिले कम्पनी नाफामा सञ्चालन भइरहेको छ ।

खुदी (४ मेगावाट)

खुदी हाइड्रो पावर कम्पनीले लमजुङमा ४ मेगावाटको खुदी निर्माण गरेको छ । बुटवल पावर कम्पनी (बिपिसी) सँगको सहकार्यमा निर्माण भएको आयोजनामा सिङ्गिबीले १५ प्रतिशत स्वपुँजी लगानी गरेको थियो । ५७ करोड रुपैयाँमा निर्माण पूरा भएको खुदीले २०६३ सालबाट व्यावसायिक विद्युत उत्पादन गर्दै आएको छ । यो जलविद्युतगृहबाट वार्षिक २४.२८४ गिगावाट घन्टा विद्युत उत्पादन हुन्छ ।

राधी (४.४ मेगावाट)

राधी विद्युत कम्पनी पनि सिङ्गिबीकै सहायक कम्पनी हो । यसले लमजुङमा ४.४ मेगावाटको राधी निर्माण गरी २०७१ जेठ ३१ गतेबाट विद्युत उत्पादन गर्दै आएको छ । राधीमा सिङ्गिबीको ४७.२७ प्रतिशत स्वपुँजी लगानी छ । ६० करोड रुपैयाँमा निर्माण सम्पन्न राधीले वार्षिक २६.२६७ घन्टा विद्युत उत्पादन गर्छ । प्रतिमेगावाट १३ करोड ६० लाख रुपैयाँ लागतमा निर्माण पूरा भएको आयोजनाले विद्युत उत्पादन सुरु गरेको पहिलो वर्षबाटै लगानीकर्तालाई प्रतिफल दिन सुरु गरेको थियो ।

सिङ्गिबीद्वारा निर्माणाधीन आयोजना

तल्लो खारे (११ मेगावाट)

सिङ्गिबीको सहायक कम्पनी युनिभर्सल पावर कम्पनीले दोलखामा ११ मेगावाटको तल्लो खारे खोला निर्माण गरिरहेको छ । आयोजनाको ४० प्रतिशत निर्माण पूरा भइसकेको छ । २ अर्ब ४ करोड रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको आयोजनामा ३० प्रतिशत स्वपुँजी र ७० प्रतिशत ऋण लगानी छ । आयोजनाबाट वार्षिक ६२.७३२ गिगावाट घन्टा विद्युत उत्पादन हुनेछ । उत्पादित विद्युत सिंगटी सबस्टेसनमा लगेर जोडिनेछ ।

दोर्दी खोला-१ (१२ मेगावाट)

दोर्दीखोला जलविद्युत कम्पनीले लमजुडमा १२ मेगावाटको दोर्दी-१ निर्माण गरिरहेको छ । सुरुमा १०.३ मेगावाटको अनुमति लिइएको आयोजना क्षमता बढाएर १२ मेगावाट पुर्याइएको हो । २ अर्ब २९ करोड रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको आयोजनाका लागि ठेकेदार नियुक्त गरी परिचालन भइसकेको छ । आगामी ४ वर्षभित्र आयोजनाबाट विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ । वार्षिक ६५.४४ गिगावाट घन्टा विद्युत उत्पादन हुने आयोजनाको विद्युत दोर्दी कोरिडोरमा जोडिनेछ ।

रुकुमगाड (५ मेगावाट)

रुकुममा ५ मेगावाटको रुकुमगाड निर्माण गर्न राप्ती हाइड्रो एन्ड जनरल कन्स्ट्रक्सन कम्पनी स्थापना गरिएको छ । यो पनि सिङ्गिबीको सहायक कम्पनी हो । रुकुमगाडको निर्माण चालू वर्षबाट सुरु गर्ने योजना छ । ठेकेदारले आयोजनास्थलमा निर्माणपूर्वको काम गरिरहेको छ । आयोजनाबाट २०७६ पुस १ गते व्यावसायिक विद्युत उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ । प्रस्तावित मुसीकोट सबस्टेसनमा आयोजनाको विद्युत जोडिनेछ । यसबाट वार्षिक २८.५८ गिगावाट घन्टा विद्युत उत्पादन हुनेछ ।

न्यादी (३० मेगावाट)

सिङ्गिबीले जलविद्युत आयोजना विकास गर्न अन्य कम्पनीसँग पनि साझेदारी सुरु गरेको छ । यसको पहिलो उदाहरण हो, लमजुडमा निर्माणाधीन ३० मेगावाटको न्यादी । न्यादी बुटवल पावर कम्पनी (बिपिसी) को अगुवाईमा अघि बढाइएको आयोजना हो । सिङ्गिबीले बिपिसीसँग न्यादीमा लगानी साझेदारी गरेको छ । ६ अर्ब लागत अनुमान गरिएको आयोजनामा सिङ्गिबीको २.७८ प्रतिशत स्वपुँजी लगानी छ । आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत मरुयाङ्दी कोरिडोरमा जोडिनेछ । यहाँबाट वार्षिक १७१.९९ गिगावाट घन्टा विद्युत उत्पादन हुनेछ ।

कसुवाखोल (४५ मेगावाट)

कसुवाखोल हाइड्रो पावर कम्पनीले संखुवासभामा ४५ मेगावाटको कसुवाखोला निर्माण गर्दैछ । सम्पूर्ण अध्ययन पूरा भएको आयोजना नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग विद्युत खरिद सम्झौता (पिपिए) हुने तयारीमा छ । कसुवाखोला सिङ्गिबीले लगानी गर्ने लागेको अहिलेसम्मको ठूलो आयोजना हो । स्थापनाको ९ वर्ष भइरहँदा सिङ्गिबी विद्युत विकासमा सफल 'होल्डिङ' कम्पनीको रूपमा स्थापित हुँदै गएको छ । एकपछि अर्को आयोजना निर्माणमा लैजानुलाई सिङ्गिबीको सफलतासँग जोडेर हेरिएको छ । १८३ किलोवाटबाट सुरु भएको जलविद्युत विकास यात्रा ठूला आयोजना निर्माण गर्ने अभियानमा छ । यो जलविद्युत विकासमा निजी क्षेत्रको बलियो उपस्थितिको संकेत हो । साथै, यसलाई देशको आर्थिक विकासमा सरकारको साझेदारका रूपमा लिन सकिन्छ ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०१५/०३/०७

रघुगङ्गा जलविद्युत्को निर्माण पुनः सुरु

ठाकुरप्रसाद आचार्य

बेनी (म्याग्दी), असार ७ गते । म्याग्दीमा निर्माणाधीन रघुगङ्गा जलविद्युत् आयोजना चार वर्षपछि पुनः सुरु भएको छ । यसअघि छनोट भएको भारतको आईभीआरसीएल प्रोजेक्ट्स लिमिटेडले काम गर्न नसकेपछि ठेक्का तोडेर नयाँ प्रक्रियाबाट आयोजना निर्माण गर्न लागिएको हो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको शत प्रतिशत लगानी रहेको रघुगङ्गा हाइड्रोपावर लिमिटेडले बनाउन लागेको ४० मेगावाट क्षमताको आयोजना निर्माणको ठेक्का सम्झौता भएको छ महिनापछि ठेकेदारले काम सुरु गरेको हो । छ अर्ब रुपियाँ ठेक्का सम्झौता गरेको भारतीय कम्पनी जेपी एसोसिएट्सले कार्यक्षेत्रमा प्रारम्भिक चरणको नक्साङ्कनको काम सुरु गरेको कम्पनीका प्रबन्ध सञ्चालक श्रीराम पाण्डेले बताउनुभयो ।

ऋण लगानीकर्ता भारतीय एक्जिम बैङ्कले ठेक्का सम्झौताको स्वीकृति दिएको जेठ १० गतेको भोलिपल्ट नै हामीले ठेकेदारलाई नोटिस टु प्रोग्रेस लेटर दिएका थियौं, पाण्डेले भन्नुभयो । ठेकेदार कम्पनीले डिजाइन र व्यवस्थापनको काम सुरु गरेको छ ।

सिभिल ठेकेदारले बाँध, सुरुङ र विद्युत्गृहको काम एकैसाथ अघि बढाउने कार्ययोजना बनाउने जनाएको छ । कम्पनीका अनुसार दोस्रो चरणमा इलेक्ट्रीमेकानिक ठेक्काको प्रक्रियासमेत अघि बढेको छ । आगामी ३९ महिनामा आयोजना सञ्चालन गर्ने सम्झौतामा उल्लेख छ ।

२०७४ मङ्सिर ५ गते भएको ठेक्का सम्झौताको स्वीकृतिका लागि एक्जिम बैङ्कले छ महिना लगाउँदा ढिलाइ भएको हो । बैङ्कको ४४ करोड डलर सहूलियत ब्याजदरको ऋण लगानी रहेको आयोजना कम्पनीको अवधारणा अनुसार निर्माण हुन लागेको प्रबन्ध सञ्चालक पाण्डेले बताउनुभयो ।

आयोजना निर्माणको चरणमा प्रवेश गरेपछि सर्वसाधारण र स्थानीय बासिन्दाले लगानीको अवसर पाउनेछन् । इन्जिनियरिङ प्रोक्युमेन्ट एन्ड कन्स्ट्र्याक्ट (ईपीसी) प्रारूपमा निर्माण आयोजना निर्माण हुन लागेको हो ।

यसअघि ३२ मेगावाटमा डिजाइन गरिएकोमा पछि आठ मेगावाट बढाएर ४० मेगावाट पुऱ्याइएको छ । आरभीआरसीएलसँग सम्झौता भएको आयोजना सात वर्षपछि पुनः ठेक्का लगाई निर्माण सुरु हुन लागेको हो ।

कार्य तालिका र सम्झौता अनुसार आयोजना सन् २०७० सालमा सकिनुपर्ने थियो । यो आयोजना नदीको बहावमा आधारित छ । यसको सम्भाव्यताको अध्ययन सन् १९९८ मा भई सन् २००८ मा अद्याविधक गरेको थियो । आयोजनाका लागि आवश्यक दुई सय ८२ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरिसकेको छ ।

आयोजना म्याग्दीको रघुगङ्गा गाउँपालिकाको पिप्ले, झी र दग्नाममा पर्छ । झी र दग्नामको सीमामा

बाँध रहेको आयोजनाको विद्युत् गृह पिप्लेको तिल्केनी चौरमा रहने जनाइएको छ । आईभीआरसीएलले प्रारम्भिक चरणको कामसमेत अघि बढाउन नसकेर अलपत्र पारेको थियो ।

श्रोत: क्यापिल नेपाल, २०७५/०३/०६

पन्ध्र महिनामा झन्डै ११ हजार मेगावाटका आयोजनालाई सर्भे लाइसेन्स

क्यापिल नेपाल

विद्युत् विकास विभागले पछिल्लो पन्ध्र महिनाको अवधिमा झन्डै ११ हजार मेगावाटका आयोजनालाई सर्भे लाइसेन्स प्रदान गरेको छ । विद्युत् विकास विभागको तथ्याङ्कअनुसार २०७४ बैशाखदेखि हालसम्म १० हजार ९ सय ७३ मेगावाटका आयोजनालाई सर्भे लाइसेन्स दिइएको हो ।

सोही अवधिमा २५ मेगावाटभन्दा कमका एक हजार ३ सय ५० मेगावाटका विभिन्न आयोजनालाई सर्वेक्षण अनुमति दिइएको छ । त्यसैगरी, २५ देखि १ सय मेगावाटसम्मका एक हजार ७ सय मेगावाटका आयोजनाले सर्भे लाइसेन्स लिएका छन् भने सयभन्दा माथिका ७ हजार ९ सय मेगावाटका आयोजनालाई सर्वेक्षण अनुमति दिइएको विभागले जनाएको छ ।

सर्वेक्षण अनुमति पाउने सबैभन्दा ठूलो आयोजना ६ सय ८८ मेगावाटको बेतन कर्णाली हो । त्यसैगरी ६ सय ५० मेगावाटको तामाकोसी—३, ४ सय ५० मेगावाटको किमाथाङ्का अरुण, ४ सय ४० मेगावाटको भेरी—१ र ४ सय १० मेगावाटको नालस्याउगढ जलाशय आयोजनाको पनि सर्भेक्षण अनुमति दिइएको छ । उक्त अवधिमा केही नयाँ आयोजनाहरूको पनि सर्वेक्षण अनुमति दिइएको विभागले जनाएको छ ।

विगतका वर्षहरूभन्दा पछिल्लो १५ महिनाको अवधिमा केही बढी धेरै आयोजनाहरूलाई सर्वेक्षण अनुमति दिइएको विभागका सूचना अधिकारी निशा रिजालले जानकारी दिइन् । सर्भे लाइसेन्सको वैधता ५ वर्षको हुने व्यवस्था छ । सोही अवधिभित्र नै आयोजनाले जेनेरेसन लाइसेन्सका लागि निवेदन दिने र विभागले निर्माण अनुमतिपत्र दिइसक्नुपर्ने व्यवस्था छ ।

श्रोत: ऊर्जा खबर, २०७५/०३/०८

दर्जन जलविद्युत र प्रसारण लाइन आयोजना बिआरआईमा राख्न प्रस्ताव

सरकारले करिब दर्जन जलविद्युत र प्रसारण लाइन आयोजना बिआरआई (बेल्ट एन्ड रोड इनिशियटिभ) मा राख्न चीनसँग प्रस्ताव गरेको छ । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको चीन भ्रमणका क्रममा यस्तो प्रस्ताव गरिएको हो । प्रधानमन्त्री ओली, ऊर्जा जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्री वर्षमान पुनसहितका अन्य मन्त्री र उच्च सरकारी टोली ६ दिने औपचारिक भ्रमणका क्रममा अहिले चीनमा छ । मन्त्री पुन र उनका चिनियाँ समकक्षी निउर बैकेलीबीच बिहीबार अपरान्ह भएको द्विपक्षीय वार्तामा नेपालले प्रस्ताव गरेका आयोजना बिआरआईमा राख्नेबारे छलफल भएको छ । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयले प्रधानमन्त्रीको भ्रमणअघि दर्जन आयोजनाको सूची तयार गरेको थियो । चिनियाँ सहयोगका लागि १२ सय मेगावाटको बूढीगण्डकी, ४ सय १० मेगावाटको नलसिंहगाड, ७ सय ६२ मेगावाटको तमोर ८ सय २८ मेगावाटको उत्तरगंगा जलाशय आयोजना र ४ सय ५० मेगावाटको किमाथांका अरुणलगायत छनोट गरिएको थियो । यसैगरी, बुटवल-अत्तरिया-गड्डाचौकी ७ सय ६२ केभी, मध्यपहाडी राजमार्गको समानान्तर ४ सय केभी, मस्याङ्दी, कर्णाली तथा कोसी कोरिडोर ४-४ सय केभी प्रसारण लाइन निर्माण गर्न सरकारले चिनियाँ सहयोग अपेक्षा गरेको छ । यी आयोजना निर्माणमा सहयोग गर्नेबारे चीन सकारात्मक देखिएको बताइएको छ । बिहीबारको छलफलमा नेपालले प्रस्ताव गरेका आयोजना कार्यान्वयन गर्नेबारे प्रक्रिया अघि बढाउन आफ्नो 'च्यानल'लाई बैकेलीले निर्देशन दिएको मन्त्री पुनलाई उद्धित गर्दै उनका प्रेस संयोजक रोशन खड्काले बताए । 'निजी क्षेत्र, संयुक्त लगानी वा बिआरआई जुनसुकै माध्यमबाट आयोजना निर्माणमा सहयोग गर्न चीन सहमत देखिएको मन्त्रीज्यूले बताउनुभएको छ,' खड्काले ऊर्जा खबरसँग भने, 'चिनियाँ कम्पनी पनि जलविद्युत र प्रसारण लाइनमा लगानी गर्न इच्छुक देखिएका छन् ।' बैकेलीसँगको द्विपक्षीय छलफलमा मन्त्री पुनले आयोजना कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नेबारे पटक-पटक स्मरण गराएका थिए । प्रतिउत्तरमा बैकेलीले आफ्नो प्रणालीले काम सुरु गरिसकेकाले यसको उपलब्धिबारे पछि जानकारी गराउने बताए । बुधबार गल्छी-रसुवागढी-केरुङ ४ सय केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माणको अध्ययन गर्ने विषयमा समझदारी भएको थियो । नेपाल विद्युत प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमा घिसिङ र स्टेट ग्रिड कर्पोरेशन अफ चाइनाका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेका थिए । याे प्रसारण लाइन पनि बिआरआईमा राख्न प्रस्ताव गरिएकाे छ। चीनले परम्परागत रेशममार्ग (सिल्क रोड) लाई नयाँ सिल्क रोड अर्थात 'बेल्ट एन्ड रोड इनिशियटिभ वा वान बेल्ट वान रोड' का रूपमा दक्षिण पूर्व र एसिया प्रशान्तसम्म विस्तार गर्ने महत्वाकांक्षी योजना अघि सारेको छ । राष्ट्रपति सि जिनपिङले चीनको व्यापार तथा पारवहन यही मार्ग हुँदै विश्वभर विस्तार गर्ने रणनीति लिएका छन् । उत्तरमा चीन तथा दक्षिणमा भारत भएकाले बिआरआईबाट नेपालले सक्दो फाइदा लिनुपर्नेमा कुटनीतिक तहमा जोड दिइएको छ । विशेषतः जलविद्युत, प्रसारण लाइन, रेलमार्ग, जलमार्ग तथा सडक सञ्जालमार्फत विश्व व्यापारमा नेपाल नजिक हुन खोजेको छ । यसमा चीनले सहयोग गर्ने दोहोर्याउँदै आएको छ ।

श्रोत: उर्जा खबर, २०७५/०३/०८

डेढ साताभित्र अप्पर तामाकोसीको साधारण सेयर आउने

अप्पर तामाकोसी हाइड्रो पावर लिमिटेडले अबको डेढ सातामा स्थानीयका लागि सेयर निष्कासन गर्ने भएको छ । कम्पनीले दोलखामा निर्माणाधीन ५ सय ५६ मेगावाटको माथिल्लो तामाकोसी जलविद्युत आयोजनाको स्थानीयका लागि छुट्याइएको १० प्रतिशत सेयर निष्कासन गर्न लागेको हो । नेपाल धितोपत्र बोर्ड र कम्पनी रजिष्टारको कार्यालयबाट अनुमति मिलिसकेकाले छलफलबाट सेयर निष्कासनको दिन टुङ्गो लगाइने कम्पनीले जनाएको छ । स्थानीयका लागि छुट्याइएको ९१ करोड ५ लाख ९० हजार (१० प्रतिशत) कित्ता तथा सर्वसाधारणका लागि छुट्याइएको १५ प्रतिशत अर्थात् ९१ करोड ५८ लाख ८५ हजार कित्ता (१५ प्रतिशत) सेयर निष्कासन गरिनेछ । सर्वसाधारणको सेयर बिक्री खुलाएको ३-४ दिनको फरक राखेर सर्वसाधारणका लागि सेयर निष्कासन गरिने कम्पनीले जनाएको छ । कम्पनीका अनुसार सेयर बिक्री खुल्ला भएको मितिले कम्तिमा १५ दिन र बढीमा २० दिनभित्र लगानीकर्ताले आवेदन दिइसक्नु पर्नेछ । आयोजना प्रभावित स्थानीयले कम्तिमा ३० देखि बढीमा ३ सय कित्तासम्म खरिद गर्न आवेदन दिन पाउने छन् । आयोजनामा लगानी गर्न कूल परेको आवेदनका आधारमा ३ प्रतिशत अतिप्रभावित, १४ प्रतिशत प्रभावित र १ प्रतिशत कम प्रभावित स्थानीयका लागि छुट्याइएको छ । यसअघि सेयरको विषयमा स्थानीय स्तरमा उत्पन्न विवाद समाधान भइसकेकाले कम्पनीले सेयर निष्कासनको अन्तिम तयारी थालेको हो । आयोजनाको सेयर बिक्री गरेर स्थानीय र सर्वसाधारणबाट क्रमशः १ अर्ब ५ करोड ९० लाख रुपैयाँ र १ अर्ब ५८ करोड ९० लाख रुपैयाँ संकलन गरिनेछ । कम्पनीले यसअघि कर्मचारी सञ्चय कोषमा रकम जम्मा गर्ने सञ्चयकर्ता, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र ऋण लगानी गर्ने संस्थाका कर्मचारीलाई २४ प्रतिशत सेयर निष्कासन गरेको थियो । दोलखामा निर्माणाधीन आयोजना ९६ प्रतिशत पूरा भएको छ । एउटा युनिटबाट आगामी पुसदेखि विद्युत उत्पादन सुरु गर्ने लक्ष्य छ ।